

BERGEN HØYRES ALTERNATIVE BUDSJETT FOR BERGEN 2021

Den 10. oktober 2020 la byrådet (Arbeiderpartiet, MdG, Venstre og KrF) frem sitt forslag til budsjett for Bergen kommune for 2021. Budsjettforslaget for 2021 er på totalt ca. 26 mrd. Driftsbudsjettet er på 23 mrd., mens 2,9 mrd. er foreslått satt av til investeringer. Høyres bystyregruppe legger med dette frem sitt *alternative budsjett* som viser våre prioriteringer og politikk dersom Høyre satt i byråd.

Skole

Høyres ambisjon er at *Bergensskolen skal være landets beste skole. For å klare det må vi prioritere kunnskap og læring i skolen. Målet vårt er at vi gjennom kvalitet og mestring i skolen skal lykkes med å kompensere for sosiale og økonomiske forskjeller blant elevene.*

Vår viktigste oppgave er å sikre gode og trygge oppvekstvilkår for alle barn og unge i byen vår. Barn skal i løpet av oppveksten ha muligheten til å utvikle seg og tilegne seg ferdigheter og kunnskap som er nødvendig for å mestre eget liv og kunne delta i arbeid og i sosiale fellesskap. Bergen Høyre er opptatt av at alle barnehager skal ha et godt pedagogisk tilbud, og ingen barn skal gå ut av grunnskolen uten å kunne lese, skrive og regne. I budsjettet for 2021 setter vi elevenes grunnleggende ferdigheter først. Høyre vil satse på fagene norsk, engelsk, matte og naturfag fordi dette er grunnlaget for elevenes videre utdanning og opplæring.

Koronapandemien vil utvilsomt prege det kommende skoleåret, og lærere og rektorer legger ned en uvurderlig innsats for at barn og unge fremdeles får et godt tilbud i en krevende hverdag. Høyre vil styrke satsingen på feltet, og i tillegg ønsker vi å prioritere et utvidet lærings- og aktivitetstilbud for unge i alle skolens ferier.

Klima

Bergen Høyre vil gjøre det attraktivt og enkelt å gjøre gode miljøvalg i hverdagen. Skal vi lykkes med å nå klimamålene, skjer det i samarbeid med innbyggere og næringsliv.

Bilkjøring og annen transport som går på fossilt drivstoff er betydelige kilder til lokal luftforurensing og klimagassutslipp i Bergen. Derfor må vi fortsatt jobbe for at flere velger å reise miljøvennlig og kollektivt i hverdagen.

Høyre vil samarbeide med næringslivet for å få ned utslippene fra gods – og varetransporten inn til og i Bergen. Ved innkjøp til kommunen, vil vi stille miljøkrav også til transporten av produktene som kjøpes. De grønne valgene skal premieres og stimulere til flere arbeidsplasser og lavere utslipp, og politikken må være forutsigbar og langsiktig for næringslivet.

Valgfrihet

Det å ta valg og beslutninger i eget liv er en selvfølge for mange, men ikke alle. Noen er avhengig av hjelp i perioder eller hele kanskje livet, det betyr imidlertid ikke at kommunen kan frata enkeltmennesket retten til å velge løsninger som er best tilpasset egne behov og ønsker. For Høyre er det viktig at mennesket, ikke systemet, er utgangspunktet når helse- og omsorgstjenestene skal utvikles.

Høyre vil garantere alle innbyggere frihet til å gjøre egne valg blant et mangfold av tjeneste- og velferdstilbud, og den valgfriheten har ingen aldersgrense. Innovatører, entreprenører, private, ideelle og offentlige velferdstilbydere skal få mulighet til å utvikle tjenestetilbudet sitt til det beste for de som trenger dem og velger dem. Reell valgfrihet sikres bare når det er flere aktører som tilbyr velferdstjenester, og når det offentlige samtidig finansierer de tjenestene som innbyggerne trenger.

En kommune på lag med næringslivet – egen omstillingspakke for Bergen
Handel, service og reiseliv i Bergen er rammet hardt av koronakrisen. Å åpne for bruk av byens gater og torg, og områder utenfor lokalene til restauranter, cafeer og butikker, uten at det koster noe ekstra, er et tiltak som kan bidra til økt aktivitet i Bergen sentrum. At kundene spres mer er positivt for smitten, og vi ser for oss mulighet for å ha mindre markeder der handel flyttes utendørs. Leie av gategrunn utenfor egen virksomhet må være gratis i 2021, slik at de som kan spre servering eller handel på et større område kan gjøre dette. Torg og plasser må tilbys gratis til bruk for å arrangere markeder.

I forbindelse med tiltakene som settes inn for å begrense smitten av Korona-viruset, rammes mange næringer og arbeidstakere. Alt fra store selskaper med tusener av ansatte, til mindre bedrifter og enkeltmannsforetak, har fått en full stopp som følge av restriksjonene. Regjeringen har satt inn mange økonomiske tiltak for å hjelpe både bedrifter og ansatte slik at deres økonomi kan holdes oppe i denne vanskelige perioden. Høyre mener kommunen også må bidra, og setter derfor av egne omstillingsmidler i både drifts- og investeringsbudsjettet. 10 mill kroner til en egen næringslivspakke, 10 millioner kroner til kulturpakke og 50 millioner kroner i en videreføring av investeringspakken som ble vedtatt som en del av krisepakken for kommunen i 2020.

Samlet sett vil 2021 likne mer på koronaåret 2020 enn vi gjerne skulle ønsket oss, men lykkes vaksinasjonsarbeidet vil vi i andre halvdel av året kunne gjenvinne en normaltilstand i vårt samfunn slik vi kjenner fra tiden før korona. Mye vil imidlertid også være annerledes og det må vi være forberedt på, både som enkeltmennesker og som storsamfunn. Høyres budsjettforslag legger opp til å håndtere krisen som pandemien fortsatt utgjør for oss alle, den kommende vaksinasjonsprosessen og den nye normalen som oppstår etter at koronapandemien er slått ned. Målet med de grep som Høyre viser i byens viktigste politiske dokument er nettopp at alle bergensere gjøres i best mulig stand til å møte både pandemihverdagen og den nye hverdagen post-korona. Høyre sitt budsjett vil gi byen ett budsjett som skaper mer og inkluderer flere i et Bergen som kommer styrket ut av krisen vi nå befinner oss i.

Høyres endringsforslag til tallbudsjettet

Her ser du en oversikt over *hvilke endringer* Høyre har foreslått i byrådets budsjett. Påplussinger betyr den summen Høyre foreslår *i tillegg* til byrådets budsjettforslag, likeledes innebærer Høyres kutforslag den summen Høyre ønsker å redusere i byrådets budsjettforslag.

Budsjettet skal endelig vedtas i bystyret 16. desember, det innebærer at Høyre i samarbeid med andre partier kan endre enkelte tallforslag for å skape flertall.

Innledningsvis følger en nærmere beskrivelse av utvalgte områder knyttet til kutt, effektiviseringer og omdisponering av ressurser i kommunen.

En mer effektiv drift av kommunen

Høyre foreslår flere tiltak som kan bidra med å snu ressursbruken fra sentraladministrasjon og byråkrati til mer tjenesteproduksjon og bedre forvaltning av kommunen på vegne av bergenserne.

Effektivisering og innovasjon, forsterket uttak

I budsjett vedtatt av byrådet i desember 2019 mente var det i 2021 lagt opp til effektiviseringer o.l. på 80,6 millioner kroner. Denne er redusert til 33,4 millioner kroner i byrådets forslag denne gangen. Likevel anses det som forsvarlig å øke de totale effektiviseringene i løpet av perioden.¹ Dette viser for det første at vedtaket fra 2019 var for ambisiøst, samtidig som byrådets opplegg nå er for lavt. Effektiviseringer og innovasjon fordrer prioriteringer og hardt arbeid.

Derfor foreslår Høyre et høyere uttak i 2021 enn det byrådet foreslår, samtidig som vårt opplegg er lavere enn det byrådet opprinnelig vedtok i 2019. Et grep som både understreker behovet for at effektiviseringer må gjennomføres og ikke bare skyves fremover i tid, i tillegg til at nivået Høyre legger opp til skal være realistisk og praktisk gjennomførbart i 2021.

ABE-reform

For hele perioden har Høyre en avbyråkratiseringsreform (ABE-reform). Den startet med alternativt budsjett for 2020 og videreføres i årene fremover med en sats på 0,5.

I budsjett for 2021 foreslår Høyre at reformen gjennomføres med konkrete effektiviseringer på fagområdene der stillinger knyttet til tjenesteproduksjon skjermes. Tilsvarende vern gis ikke til administrative stillinger, stabsfunksjoner m.m. I 2021 innrettes reformen tredelt, med reversering av veksten i antall direktører, rulle tilbake utviklingen med flere byråkrater og ikke-nyansettelser på utvalgte områder ved turnover.

Veksten i antall direktører i Bergen kommune har vært høy, og doblet seg nesten på to år fra 17 til 32.² I skrivende stund er det 36 direktører ansatt i Bergen kommune. Det står hverken i

¹ <https://www.bt.no/nyheter/lokalt/i/zgGojv/skulle-spare-store-millionbeloep-paa-effektivisering-vi-tok-litt-mye>

² <https://www.nrk.no/vestland/nesten-dobbelt-sa-mange-direktorer-pa-to-ar-1.13790439>

stil til befolkningsveksten, som de senere årene har vært lav, økning i tjenesteproduksjon og henger heller ikke sammen med økning av frie inntekter.

Tilsvarende så har veksten i antall årsverk ellers i kommunen også vært høy. Kommunen har de siste årene ansatt over 1000 ansatte, og likevel har det enkelte steder blitt færre hender i arbeid.³

Innsparinger ved innkjøp og utgifter til konsulenter
Konsulentbruk er en avveining mellom å opparbeide egen kompetanse eller å kjøpe inn tjenester. Ut fra en slik tolkning vil det per definisjon alltid være behov for en viss konsulentbruk, spesielt i en storkommune som Bergen.

Dette kommer også til syne i overgangen til nye løsninger, der Bergen på flere områder har tatt innover seg behovet for flere og bedre digitale tjenester. På sitt beste gir digitalisering nye løsninger og bedre ressursbruk. Mens utgiftene til konsulentbruk for investeringer har hatt en positiv utvikling, så kan ikke det samme sies om drift.

Fra 2015 til 2019 gikk utgiftene for konsulenter knyttet til drift fra ca. 107 til 211 millioner kroner i året. Utgiftsveksten stammer i hovedsak fra konsulenttjenester generelt og IKT konsulenter spesielt (*ID 127000 konsulenttjenester, 127010 konsulent IKT*). Veksten i perioden var på 104 millioner kroner, og på ca. 64,5 millioner kroner fra 2018 til 2019 alene. Høyre foreslår en reduksjon i konsulentbruk med 20 millioner kroner, tilsvarende omtrent 1/3 av veksten fra 2018 til 2019.

Bergen kommune er med sine over 6 milliarder kroner i årlige innkjøp, en av Norges største innkjøpere. Høyre foreslår optimalisering av innkjøpsordningene tilsvarende 30 millioner kroner i 2021, eller omtrent 0,5 prosent av kommunens totale innkjøp.

Renhold og effekter av økt konkurranseutsetting
Kommunen ved Etat for bygg og eiendom har budsjettet med kr 39,2 mill. i årlige utgifter til å utføre renholdet i egenregi fra 2021 (helårseffekt). Beløpet består av lønnsutgifter på kr 31,5 mill. og andre driftsutgifter på kr 7,7 mill.

Når det gjelder delårseffekt i 2020, er det budsjettet med at overføringen er avtalt og skjer i puljer. Dette innebærer at nye ansatte og renholdsoppdrag i ulike soner overføres hver måned. Delårseffekten av nye varige driftsutgifter er beregnet til 6,5 mill. i 2020, hvorav 5,1 mill. er lønnsutgifter (inkl. pensjon og arbeidsgiveravgift), og 1,4 mill. er andre driftsutgifter. I tillegg er det budsjettet med engangsutgifter til etablering av personalbaser og kjøp av utstyr på kr 4,1 mill.

For 2019, som er det siste hele regnskapsåret vi kjenner, viser et uttrekk at kommunen kjøpte renholdstjenester for kr 34,2 mill. fra de tre renholdsleverandørene. Effekten av ikke å rekommunalisere renhold føres som saldering i Høyres budsjett med 6,5 millioner kroner, selv om differansebeløpet mellom privat og kommunal drift etter alle solemerker er betydelig høyere.

³ <https://www.ba.no/kommunen-har-ansatt-over-1000-nye-folk-pa-fire-ar-pa-ulset-sykehjem-er-det-blitt-farre-hender/s/5-8-1448990?session=d1e3c1dc-7108-453d-8891-60125dc2326f&access=granted>

Det presiseres at renholdsutgifter knyttet til koronapandemien forutsettes dekket av regjeringens koronapakker til Bergen kommune.

Over flere områder har byrådet videreført trenden der kommunen overtar stadig flere tjenester som tidligere ble utført av private og aktører. Enten det gjelder merutgifter knyttet til rekommunalisert drift, eller kostnader ved engangsutgifter til gjennomføringen, så er merkostnadene ofte påviselig, men sjeldent tilstrekkelig utredet. Når kommunen skal påta seg større oppgaver, mer ansvar og innfører strengere reguleringer, så gir det seg utslag både i økte driftsutgifter, unødvendig byråkrati og potensielt lavere skatteinngang enten det gjelder rekommunalisering av omsorgstjenester eller restirksjoner for e-løperhjul. Som eksempel kan nevnes at kommunen har estimert 490 timer brukt på motstand mot e-løperhjul alene. Til sammenligning er kommuneadvokatens timessats ved ekstern fakturering på 1 700 kroner. Høyre foreslår salderinger tilsvarende 10 millioner kroner som følger av økt konkurranseutsetting.

Redusert sykefravær

I 2019 hadde Bergen kommune totalt kr 988 713 304 i kostnader forbundet med sykefravær fordelt med kr 186 724 456 på egenmelding og kr 801 988 848 på sykemeldinger. Totalkostnad for Bergen kommune fratrukket refusjon sykepenges utgjorde i 2019 kr 551 257 499.

De endelige tallene for 2020 er først klare etter utgangen av året, men det er allerede klart at koronapandemien også når det gjelder sykefravær har hatt sine påvirkninger. Høyres omtale av sykefravær er derimot knyttet til den langvarige trenden der fravær fra jobb ikke har blitt redusert så mye som alle parter skulle ønske.

Forbedringer i sykefravær er et stort prosjekt som tar lang tid og må måles over flere år. Arbeidet krever god og sterk ledelse, gjennomføringsvilje og evner over tid, at alle involverte parter forplikter seg, har klare oppgaver og klare mål, og måling på mål.

En mulighet å strukturere dette på er gjennom endringsprosjekt MAP-GAP-ACT:

- Forslag til prosjekt med klare mål
- Forankring hos alle parter (inkludert tillitsvalgte)
- Dyptgående kartlegging av årsakene til sykefravær.
- GAP: Hva er problemet i dag? MAP: Hvor ønsker vi å være om 3 år? ACT: Hvordan kommer vi dit?
- Utarbeide en plan for hvert enkelt virksomhetsområde, som bør inkludere klare mål oppgaver for lederne, klare tidslinjer, mål rapporteringslinjer og rapporteringsplikter.
- Opplæring for de lederne som trenger det.
- Klare tiltak helt ned på person/ansatt. Det være seg organisatoriske tiltak, psykososiale tiltak og/eller fysiske tiltak.

Arbeidet bør starte med kartlegging, opplæring og klare tiltak. Dette fordi ledelse er nøkkelen til å lykkes, for å skape et sterkt prosjekt og endringsledelse som står seg. Lederne i Bergen kommune må sikres verktøyene de trenger.

Høyre ønsker å understreke viktigheten av å redusere sykefraværet, vi legger inn 30 millioner kroner i besparelser og øremerker 5 millioner kroner til tiltak for å redusere sykefraværet.

Dette arbeidet er kanskje det viktigste arbeidet som er i et kommunebudsjett, både av hensyn til hvordan vi bruker pengene til innbyggernes beste og for at kommunen skal være en god arbeidsgiver.

Endringsforslag til tallbudsjettet

Tiltak	År 2021
Effektivisering og innovasjon, forsterket uttak	-25 000 000,00 kr
Byarkitekt	-5 970 000,00 kr
Tiltak som fremmer heltidskultur	-10 000 000,00 kr
Klimaetat	-5 000 000,00 kr
Avbyråkratiseringsreform (ABE-reform)	-100 000 000,00 kr
Optimalisering av innkjøpsordninger	-30 000 000,00 kr
Redusert konsulentbruk, drift (ID 127000 konsulenttjenester, 127010 konsulent IKT)	-20 000 000,00 kr
Effekter av økt konkurranseutsetting	-10 000 000,00 kr
Renhold	-6 500 000,00 kr
Redusert sykefravær	-30 000 000,00 kr
Tiltak for redusert sykefravær	5 000 000,00 kr
Miljøarbeidere inn i ungdomsskolen	-4 250 000,00 kr
Sum innsparingstiltak	-241 720 000,00 kr

* Klimaetat: Tentativt tall lagt inn som følger av at budsjetteknisk spørsmål innsendt ultimo oktober 2020, med svarfrist 11.11.2020, enda ikke er besvart pr. 07.12.2020 som er frist for innsendelse av budsjett. Den tidligere Klimaseksjonen ble etablert i 2008 og hadde da fire medarbeidere.⁴ Klimaseksjonen hadde i 2020 9 medarbeidere. I saksfremstillingen fra byrådet fremkommer det at både egen direktør ansettes, i tillegg til at «Byrådet ser det vil være behov for å styrke ressursituasjonen både med tanke på kapasitet og kompetanse».⁵ Nærmere beskrivelse av problematikken under «manglende og uteblivende svar» nedenfor.

Balanse, finansieringskostnader

Sum innsparingstiltak	-241 720 000,00 kr
Sum utgifter	232 311 883,00 kr
Balanse, avsettes til inndekning finanskostnader ved investering	-9 408 117,00 kr

Tilleggsinnstilling

1

Byrådet leverte 30. november *Tilleggsinnstilling 1*. Her var også regjeringens koronapakke, tilleggsproposisjonen, til kommunene inkludert.

⁴ <https://www.bergen.kommune.no/politikk/byradet/behandlede-saker/bymiljo/oppretter-ny-klimaetat-i-bergen-kommune>

⁵ <https://www.bergen.kommune.no/politikere-utvalg/api/fil/2828202/Framstilling-Styrking-av-klimasatsingen-etablering-av-Klimaetaten>

I tilleggsinnstillingen foreslås 105,6 millioner kroner i *Tiltak for å møte covid-19-pandemien (TISK)*. Dette er differansen mellom innstilling 1 og det som nå omtales som *oppdaterte anslag* i tilleggsinnstillingen.

Det er ikke noen nærmere begrunnelse for hvorfor det skulle være behov for så store økninger på disse områdene. Fremfor nødvendigvis å være et utslag for et konkret behov f.eks. for en midlertidig etat, så fremstår det oppdaterte anslaget i stedet bare å være en ren pengeplassering. Dette åpner også for at deler av beløpet kan reallokeres. Det er fortsatt usikkert hvor behovet for økte ressurser skulle melde seg ved eventuelle smittebølger i fremtiden. Høyre foreslår derfor å beholde opprinnelig avsetning slik den følger av *Innstilling 1*. Differansen til oppdatert anslag foreslås disponert på følgende måte.⁶

Høyre avsetter 10 millioner kroner til flere fastleger i Bergen gjennom en tilbakekjøpsordning for fastlegehjemler. Dette vil skape større rom for at flere leger kan tørre å ta steget det er å kjøpe egen fastlegepraksis uten risiko slik den fremstår i dag. Tiltaket er nødvendig for å sikre nok fastleger i byen vår, men ekstra viktig skal vi være trygge på at vaksinasjonen som står foran oss kan lykkes på best mulig måte. Midlene finansieres av posten *Tiltak for å møte covid-19-pandemien (TISK)*. Disponeringen vil være innenfor handlingsrommet kommunene har i som følger bevilgningen gitt i tilleggsproposisjonen fra regjeringen. Andre kommuner, f.eks. Trondheim, har lagt opp til tilsvarende disponeringer.⁷

Tiltak (2021)	Tilleggsinnstilling 1	Forslag fra Høyre	Endring fra tilleggsinnstilling 1
Koronaepidemien - tiltak for å møte covid-19 pandemien innstilling (TISK)	63 400 000,00 kr	63 400 000,00 kr	0,00 kr
Kunnskapspakke 3 - kostnader til vikarer og renhold i barnehage som følge av korona	10 000 000,00 kr	10 000 000,00 kr	0,00 kr
Kunnskapspakke 3- kostnader til vikarer og renhold i skole som følge av korona	25 000 000,00 kr	25 000 000,00 kr	0,00 kr
Etablering av beredskapslager	19 100 000,00 kr	19 100 000,00 kr	0,00 kr
Sum tiltak i Innstilling 1	117 500 000,00 kr	117 500 000,00 kr	0,00 kr
Koronapandemien - merutgifter i ordinære tjenester 1. halvår 2021	78 100 000,00 kr	78 100 000,00 kr	0,00 kr
Tiltak for å møte covid-19-pandemien (TISK)	105 600 000,00 kr	0,00 kr	-105 600 000,00 kr
Økning forsikringsutgifter som	1 000 000,00 kr	1 000 000,00 kr	0,00 kr

⁶ https://pub.framsikt.net/2021/bergen/bm-2021-hop2124-til1_brg/#/budsja/orgstructuremain/05A

⁷ <https://www.trondheim.kommune.no/globalassets/10-bilder-og-filer/11-politikk-og-planer/budsjettdokumenter/2021-rodgront-budsjettforslag-2021.pdf>

følge av korona			
To fagrådgivere HR Bemanning (korona)	1 700 000,00 kr	1 700 000,00 kr	0,00 kr
Tiltak for fastlegehjemler		10 000 000,00 kr	10 000 000,00 kr
Avsetning til usikkerhet	19 100 000,00 kr	114 700 000,00 kr	95 600 000,00 kr
Sum tiltak i Tilleggsinnstilling 1	205 500 000,00 kr	205 500 000,00 kr	0,00 kr
SUM tiltak totalt	323 000 000,00 kr	323 000 000,00 kr	0,00 kr

Tilsvarende er det uvisst hvorvidt det på området for sosialhjelp vil oppstå et behov som materialiserer seg i form av økte utgifter. Høyre foreslår derfor at usikkerhetsavsetningen sosialhjelp på område 4B fjernes. Effekten av denne endringen i Tilleggsinnstilling 1 er dermed en styrking av netto driftsresultat (NDR) med 8 mill kroner, til 274,7 mill.

Usikkerhetsavsetning sosialhjelp (område 4B)	8 000 000,00 kr	0,00 kr	-8 000 000,00 kr
Videreføring av aktivitetskoordinator Nygårdsparken	1 300 000,00 kr	1 300 000,00 kr	0,00 kr
Merinntekt tjenesteområde 06	-1 300 000,00 kr	-1 300 000,00 kr	0,00 kr
Tekniske endringer - SUM	1 300 000,00 kr	1 300 000,00 kr	0,00 kr
SUM endringer i Tilleggsinnstilling 1	9 300 000,00 kr	1 300 000,00 kr	-8 000 000,00 kr
SUM NDR		274 700 000,00 kr	

Halvering av eiendomsskatten

Med Høyres alternativ skal eiendomsskatten på bolig halveres i løpet av inneværende bystyreperiode. Likevel er det Arbeiderparti-byrådets budsjett kommunen styres på, ettersom Høyres alternativ for 2020 ikke fikk flertall. På bakgrunn av det Bergen Høyres foreslo for 2020, så videreføres reduksjonen i eiendomsskatten videre i perioden. Når samtlige budsjettår i bystyreperioden 2019-2023 sees i sammenheng, så er ambisjonen at eiendomsskatten på innbyggernes hjem ville vært halvert med Høyres alternativ.

Eiendomsskatt på bolig og fritidsbolig kuttes med ca. 100 millioner kroner. Innslagspunktet økes fra 750 000kr til 800 000 kroner, slik at flere ender opp med å slippe og betale eiendomsskatt. Samtidig senkes promillen fra 2,8 til 2,4.

Reduksjon eiendomsskatt, bolig og fritidsbolig

	Innslagspunkt	Promille	Innkrevning 2021
Byrådets forslag	750 000,00 kr	2,8	592 817 870,00 kr

Høyres alternativ	800 000,00 kr	2,4	492 589 987,00 kr
Sum reduksjon			100 227 883,00 kr

Tabell⁸

Øvrige salderinger som ikke er inntatt grunnet manglende og uteblivende svar
Partienes utarbeidelse av alternative budsjetter blir til som følger av helt års arbeid i utvalg og bystyret. Sentralt i dette arbeidet står bystyrepartiernes mulighet til å få utdypende informasjon til sine alternativer. Instituttet med *budsjettekniske spørsmål* bør i fremtiden styrkes betydelig, også i krisesituasjoner.

I byparlamentarismen er den faglige utredningskapasiteten i hovedsak lagt til byrådsavdelingene, slik den for partiene på Stortinget er departementene. Kvaliteten på de alternative budsjettene er dermed underlagt en forutsetning av at byrådsavdelingene avgir tallgrunnlaget der det spørres om. Bystyrepartiene er slik sett avhengig av at det andre organet i maktfordelingen, nemlig byrådsavdelingene, leverer.

Arbeidet intensiveres i det byrådet presenterer sitt opplegg. I år ble dette gjort ca. en måned senere enn vanlig. Dermed blir tiden til å produsere alternative budsjetter også mindre. Enda mindre når svarene på budsjettekniske spørsmål uteblir eller er forsinket. Ytterligere når det som besvares første gang fremtvinger behov for oppfølgingsspørsmål, som enten ikke kan brukes som tiltenkt eller som kommer senere enn fristen for partiene til å levere sine alternative budsjetter.

Særlig spørsmål knyttet til merkostnad på rekommunalisering av tjenester er besvar utydelig. Det samme gjelder for vekst i årsverk og utgifter til byråkrati, der partiene forventes å selv begi seg ut på arbeidet med å korrigere for endret organisering (skatteinnkreverfunksjonen hos kemneren flyttes).

Åpenbart er mange av spørsmålene krevende å besvare. Enkelte av dem vil kreve et større arbeid å gjennomføre, fordi utredningene ikke er gjennomført tidligere slik de burde. Selvsagt må det foretas avveininger for å sikre god ressursbruk i kommunen. Samtidig har bystyresiden en uomtvistelig kontrollfunksjon i det parlamentariske system.

Dersom det får vokse frem en praksis der kostnaden av politiske beslutninger ikke utredes tilstrekkelig, vil det kunne resultere i mindre tjenestetilbud for hver krone. Hva som ble gjort før og hva som gjøres nå, bør være mulig å kunne sammenligne.

VERBALFORSLAG:

1. Bystyret ber byrådet gjennomgå og evaluere arbeidet med budsjett for 2021 med henblikk på å sikre svar innen rimelig tid på budsjettekniske spørsmål, herunder tilstrekkelig utredningskapasitet også for opposisjonen. Dersom årets erfaringer viser seg å være den nye normalen, bes byrådet om å levere en sak på hvordan utredningskapasitet tilknyttet bystyrets kontor ved bystyredirektøren kan etableres, slik at opposisjonens demokratiske rettigheter blir ivaretatt.

⁸ <https://www.bergen.kommune.no/politikk/budsjett/budsjett-2021/vedlegg>

UBSI

En skole der elevene lærer det viktigste

Bergensskolen skal bidra til at alle elever skal kunne realisere sine drømmer og ambisjoner uavhengig av bosted eller sosial bakgrunn. Bergen Høyres mål er at ingen barn skal gå ut av grunnskolen uten å kunne lese, skrive og regne. En god skole er det viktigste vi kan gjøre for at barn og unge skal få muligheter senere i livet. Elever i hele byen har rett på tilpasset opplæring og likeverdig undervisning.

Tette koronagapet

Koronasituasjonen vil også prege hverdagen til byens barn og unge det kommende året. I fjor fikk Høyre flertall i bystyret for å styrke sommerskole- og aktivitetstilbudet til barn og unge i Bergen. Høyre vil for 2021 styrke tilbudet i alle skolens ferier – ikke bare gjennom sommerferien. Dette vil bidra til at flere av byens unge kan sikres et spennende lærings- og aktivitetstilbud i en utfordrende tid.

Da Høyre tok initiativ til en egen koronapakke for byens skoler og barnehager ble 50 millioner kroner avsatt til å sikre at alle elever og barnehagebarn fikk et skoletilbud under koronavåren som gav hjelp og støtte til kunnskap og mestring – selv under den langvarige nedstengningen. Høyre vil også i dette budsjettet prioritere læreren. Regjeringen har de siste årene hatt en storstilt satsing på etter- og videreutdanning av lærere, og vi mener også Bergen må satse mer for å styrke læreren.

Læring gjennom lek i barnehagen

Innsatsen mot frafall i skolen begynner gjennom læring og lek allerede i barnehagen. Tiden i barnehagen skal være en god forberedelse til grunnskolen og videre skolegang. Det er her barna får trene på ferdighetene som gjør de i stand til å lære i det videre skoleløpet.

Derfor mener Høyre at barnehagene i Bergen, uavhengig av om de er offentlige eller private, må ha de riktige verktøyene for å gi barna det beste grunnlaget før de begynner på skolen. Derfor foreslår vi blant annet å etablere egne språkteam som kan bistå barnehagene som har særskilte språkutfordringer og en høy andel minoritetspråklige barn. Vi vil også sette en nedre grense på minimum 30 prosent norskspråklige barn i barnehagene i Bergen. Som en forberedelse til skolegang vil Høyre også prioritere kartlegging av språkferdigheter av førskolebarna før de begynner på skolen.

Vi ønsker også at barnehagetilbudet i Bergen skal være så mangfoldig som mulig, og være tilpasset alle yrkesgruppers arbeidssituasjon. Vi ønsker derfor å få utredet hvordan åpningstidene i våre barnehager kan være mer fleksible, slik at de er tilrettelagt innbyggernes behov. I tillegg foreslår vi å øke pedagogtettheten slik at barnehagene får flere faglærte.

Bydelsvis barnehagedekning er bra, men barnehageplass i gangavstand til egen bolig er et mål for Høyre. Vi vil at alle barnehagebarn skal få tilbud om barnehageplass i sin skolekrets, og for å nå dette målet er vi avhengige av de private barnehagene for å lykkes. På denne måten kan flere gå og sykle til og fra barnehagen i stedet for å bruke bilen som fremkomstmiddel. Dette bidrar både til et bedre klimaregnskap, og til at familielogistikken går opp. I stedet for byrådets plan for oppkjøp av private barnehager, ønsker Høyre å ta igjen

vedlikeholdsetterslepet for de kommunale barnehagene. For Høyre er barns tilgang på gode lokaler og fasiliteter viktigere enn hvem som drifter barnehagen.

De private barnehagene i Bergen utgjør rundt 70 prosent av byens barnehager. Høyre mener private barnehager bidrar til å sørge for et godt og mangfoldig tilbud til byen. I motsetning til dagens byråd, mener ikke Høyre at det er et mål i seg selv at flere av byens private barnehager skal bli kommunale. Private barnehager scorer bedre enn de kommunale barnehagene i årlige brukerundersøkelser, noe som tyder på at de ikke er noen som helst trussel mot barnehagetilbudet i Bergen. Høyre stemte mot byrådets oppkjøp av Damsgårdssundet barnehage, og vi ønsker heller ikke å avsette 100 millioner til oppkjøp av private barnehager.

I årene som kommer må vi sørge for at de kommunale barnehagene rustes opp samtidig som vi ønsker nye og etablerte private aktører velkommen. Vi vil også si ja til flere utdanningsbarnehager i Bergen.

Tidlig innsats og tilpasset undervisning

Skal man lykkes med målet om at alle barn skal kunne lese, skrive og regne når de går ut av grunnskolen, kreves det at man tør å prioritere grunnleggende ferdigheter. Høyre vil bruke mer tid på basisfagene norsk, matematikk, engelsk og naturfag. Samtidig må elever som trenger ekstra hjelp de første årene, få støtte og hjelp så tidlig som mulig. Dersom vi skal ha mulighet til å hjelpe de elevene som trenger det mest, må vi ha kunnskap om hvordan det står til på hver enkelt skole. Elevenes ferdigheter må kartlegges tidlig i skoleløpet, slik at man kan sette inn ekstra ressurser og tiltak på de skolene som har størst utfordringer. I tillegg er det viktig at undervisningen tilpasses hver enkelt elev. Siden alle barn er forskjellige, må skolen skape læringsglede og mestring gjennom en variert og aktiv skolehverdag.

Vi vet at forskjellene i grunnskolepoeng mellom gutter og jenter øker. Og forskjellene ser vi allerede i de siste årene i barnehagen. Derfor må vi våge å gjøre utradisjonelle grep for å tilby en skolehverdag tilpasset den enkelte. Høyre foreslår å søke utdanningsdirektoratet om en prøveordning med kjønntilpasset undervisning.

Elevenes læringsmiljø

Skoleeier har plikt til å sikre at alle elever har et læringsmiljø som fremmer helse, trivsel og læring. Ethvert tilfelle av mobbing er et tilfelle for mye. Vi har lest historier om foreldre som ikke blir hørt og som møter en skole som ikke tar problemene på alvor. Dette er en situasjon Høyre forutsetter at byrådet rydder opp i, og vi har en klar forventning om at det etableres et forsvarlig system som sikrer at kommunen håndterer slike saker på en god måte. Bergensskolen må ha klare og faglig funderte tiltak å iverksette når utrygge læringsmiljø avdekkes.

Som et konkret tiltak vil Høyre opprette et eget mobbeombud i Bergen kommune for å få ned mobbetallene. Mobbeombudet kan både fange opp tilfeller av mobbing, bidra til forebygging på skolene og øke kompetansen hos lærere og rektorer.

Norges dyktigste lærere

Bergensskolen har mange faglig sterke, engasjerte og motiverte lærere og ledere som jobber hver dag for å gi elevene den kunnskapen de trenger. Læreren er den enkeltfaktoren som

betyr mest for elevenes læring. For inneværende står det 114 lærere i kø for å få den etter- og videreutdanningen de ønsker. Å investere i læreren er å investere i elevenes fremtid, og derfor ønsker Høyre å styrke lærernes mulighet til å ta mer utdanning - og kutte ventelistene.

En digital skole

Den digitale utviklingen i samfunnet gjør elevene i stand til å kunne ta i bruk nye og digitale verktøy i klasserommet. Flere elever som har utfordringer med enkelte av de tradisjonelle undervisningsmetodene har hatt god effekt av å lære gjennom dataspill, spille inn podcast, lage skoleavis i digitalt format og formidle gjennom videoproduksjon. Bergensskolen skal være en skole som gir muligheter for alle. Derfor vil Høyre etablere digitale læringscentre på alle ungdomsskoler etter modell fra Rothaugen. Slik får flere elever muligheten til å utvikle seg digitalt, og lære gjennom nye digitale verktøy og metoder – både i en tid preget av korona, men ikke minst i tiden som kommer etter at pandemien er bekjempet.

Forsterket innsats mot frafall

Selv om tidlig innsats alltid vil være det viktigste for å redusere frafall, spiller også ungdomsskolen og overgangen til videregående en viktig rolle i dette arbeidet. For elever som på slutten av 9. trinn mangler de faglige forutsetningene for å bestå videregående, bør det settes inn forsterket opplæring gjennom 10. Trinn, sommerferien og begynnelsen av videregående. For enkelte elever vil det være nødvendig med ytterligere oppfølging og tilrettelegging for å forberede eleven på vgs. Høyre ønsker derfor å bre ut tilbudet om et frivillig ekstra skoleår mellom ungdomsskolen og videregående opplæring. Et slikt skoletilbud bør gis som et valgalternativ når man søker videregående opplæring, og ha løpende opptak gjennom skoleåret. Dette innføres først med en hel skoleklasse, utføres i samarbeid med Dale Oen Experience og skal i første omgang ha en varighet på fire år.

De siste årene har vi sett en økning i ungdomskriminaliteten i flere bydeler. Dette er en utvikling som må snu, og Høyre vil prioritere konkrete tiltak som skal bidra til å gjøre byen tryggere. Vi foreslår blant annet en tilskuddsordning til ungdomsklubber og egenorganisert trening. I tillegg ønsker Høyre å opprette en SLT-kontakt i hver bydel.

VERBALFORSLAG:

1. Bystyret ber byrådet innføre koding som valgfag i Bergensskolen
2. Bystyret ber byrådet innføre en prøveordning med andre fremmedspråk fra 4. klasse
3. Bystyret ber byrådet sikre at det etableres et felles system i Bergensskolen som fanger opp talentfulle elever og gir elevene muligheten til å ta fag på høyere nivå
4. Bystyret ber byrådet innføre et obligatorisk undervisningsopplegg for alle 9. klassinger i Bergen i samarbeid med Espeland Fangeleir og Gestapomuseet
5. Bystyret ber byrådet gå i dialog med Vestland Fylkeskommune med mål om å ta over ansvaret for videregående opplæring i Bergen, samt legge til rette for realfagsgymnas.
6. Bystyret ber byrådet søke om prøveordning med kjønnstilpasset undervisning i Bergensskolen som et av flere tiltak for å utjevne forskjeller i grunnskolepoeng mellom gutter og jenter
7. Bystyret ber byrådet innføre et eget realfagsprogram i Bergensskolen for elevene i 5.-7. klasse

8. Bystyret ber byrådet tilby frivillige sommerkurs i norsk og matematikk i samarbeid med kunnskapsmiljøene på Høyskolen, Universitetet og ledende bedrifter som eksempelvis Equinor.
9. Bystyret ber byrådet innføre et talentprogram i realfag for elevene i 8.-10. klasse
10. Bystyret ber byrådet utvikle køen av lærere som ønsker faglig påfyll ved å tilby flere lærere etter- og videreutdanning
11. Bystyret ber byrådet etablere digitale læringsentre på byens ungdomsskoler etter modell fra Rothaugen. Bystyret ber byrådet sikre at skolene har nødvendige programvarer med tilhørende lisenser for å kunne benytte de digitale sentrene på en best mulig måte.
12. Bystyret ber byrådet støtte LIM-prosjektet (idretts-SFO) ved Slettebakken skole og gi økonomisk tilskudd som sikrer at elever ved Fridalen skole også kan få tilbudet.
13. Bystyret ber byrådet vurdere et prøveprosjekt med LIM ved en eller flere ungdomsskoler i Bergen. Byrådet bes prioritere bydeler med særlige utfordringer knyttet til ungdomskriminalitet.
14. Bystyret ber byrådet om å etablere et program mot ungdomskriminalitet, inkludert tilskuddsordning til ungdomsklubber, SLT-kontakt i hver bydel (2 bydeler per kontakt), samt tilskuddspost til egenorganisert aktivitet.
15. Bystyret ber byrådet innføre et byomfattende 11. skoleår med løpende opptak i samarbeid med Dale Oen Experience
16. Bystyret ber byrådet innføre krav til skolene om skriftlig halvårsvurdering til elever og foresatte.
17. Bystyret ber byrådet sikre at alle barn som får tildelt plass gjennom hovedopptaket i Bergen kommune sikres barnehageplass i egen skolekrets, og innarbeide i rullering av barnehagebruksplanen et investeringsprogram for etablering av barnehageplasser som sikrer innfrielsen av en nærbarnehagerett.
18. Bystyret ber byrådet etablere flere utdanningsbarnehager i Bergen i samarbeid med Universitetet i Bergen, NLA Høgskolen og Høgskulen på Vestlandet.
19. Bystyret ber byrådet sørge for at alle barnehager i Bergen har en egen plan for mobbing og hvordan mobbing skal bekjempes
20. Bystyret ber byrådet etablere et mobilt «språkteam» som kan undervise og veilede barnehageansatte som har et lavere nivå i norsk enn det som er tilfredsstillende
21. Bystyret ber byrådet sikre 50 prosent pedagogtetthet i de kommunale barnehagene i Bergen
22. Bystyret ber byrådet utrede hvordan åpningstidene i barnehagene kan være mer fleksible, særlig med tanke på utvidet åpningstid.
23. Bystyret ber byrådet innføre en standard som setter klare mål for barnehagens språkarbeid med systematisk språkkartlegging
24. Bystyret ber byrådet gi alle barnehageassistenter som ønsker det mulighet til å utdanne seg som barnehagelærer mens de står i arbeid
25. Bystyret ber byrådet innføre språktesting av femåringer før skolestart og styrke norskopplæringen til barna som trenger det
26. Bystyret ber byrådet sikre tilstrekkelig kapasitet i skolehelsetjenesten, spesielt knyttet til skolepsykologer. I den grad koronapandemien har ført til økt press på disse tjenestene, må området kunne styrkes gjennom å trekke på midlene tildelt fra regjeringens koronapakke.

Idrett

Bergen skal være en inkluderende idretts-by for barn og unge. De som deltar på idrettsaktiviteter, skal få muligheten å oppleve mestring gjennom ulike idrettstilbud. Toppotøvere og breddemiljøet skal gis gode vilkår for å utvikle seg i Bergen.

For å kunne tilby et mangfold av idretts- og aktivitetstilbud er vi avhengige av de mange frivillige og ideelle organisasjonene og klubbene i Bergen. Kommunen må legge til rette for at klubbene har nødvendig infrastruktur til å gi gode og trygge tilbud.

Fremtidens

idrettsanlegg

Bergensidretten består av mange fantastiske ildsjeler som ønsker bedre idrettstilbud for barn og unge. Frivillige som bruker all sin fritid på å planlegge og tilrettelegge for idrett til barn og unge, fortjener å møte en respektfull kommune som bidrar til forutsigbarhet. Da må kommunen også være konsekvent.

De store idrettssatsingene på anlegg gjøres i idrettsplanen som sendes på høring og kommer til behandling i bystyret i 2021.

Bergen kommune har etablert en søknadsbasert pott for driftstilskudd til private treningsanlegg. Høyre vil for det kommende året øke denne potten.

Åsane Arena åpner i 2020, og anlegget er unikt i norsk målestokk. Det består av en rekke haller, og det vil være mulig å drive hele 18 forskjellige idretter i Åsane Arena. For å sikre idrettslag gratis tilgang til anlegget, vil Høyre øremerke driftstilskudd til Åsane Arena. Høyre mener også byrådet må gå i dialog med Åsane Arena for å sikre gode løsninger for hvordan parkeringsproblematikken på Myrdal kan løses.

Sykelkids bidrar til å styrke trafikk- og sykkelopplæring av elever i bergenskolen. Høyre vil utvide dette tilbudet til å gjelde alle 4-klassinger, og styrker derfor bevilgningen til Sykelkids.

Nordnes sjøbad er et viktig tilbud til alle i hele Bergen, og er også viktig for svømmeopplæring for barn i byen. Høyre ønsker helårsdrift av anlegget, og prioriterer derfor økte midler for dette for 2021.

FYSAK er et tilbud som treffer ungdom som ikke finner seg til rette i organisert idrett eller som supplement til denne. Pågangen er stor på eksisterende anlegg og Høyre vil etablere et fysak-tilbud i samtlige bydeler etter en helhetlig plan. Planen er finansiert gjennom egen investeringsavsetning i Høyres alternative budsjett, og utviklingen av tilbudet, prioritering av bydeler og tomtelokalisering vil gjøres gjennom en egen byomfattende Fysak-plan som fremlegges for bystyret i løpet av 2021.

VERBALFORSLAG:

1. Bystyret ber byrådet etablere flere bytte- og låneordninger for idrettsutstyr som kan lånes ut gratis til barn og unge, etter modell av tilsvarende ordninger fra Åstveit, Melkeplassen og Vestkanten.
2. Bystyret ber byrådet jobbe med statlige myndigheter for å sikre raskere momskompensasjon til frivillige organisasjoner og idrettslag når nye idrettsanlegg bygges
3. Bystyret ber byrådet fremlegge en egen sak om hvordan etablere FYSAK-tilbud i hver bydel

4. Bystyret ber byrådet sikre at det gjennomføres en mulighetsstudie for Krohnsminde Idrettspark
5. Bystyret ber byrådet utvidet «Svøm Bergen» slik at tilbudet går over to år i stedet for et år som er dagens ordning for de som har behov for å nå fastlagte kompetansemål
6. Bystyret ber byrådet gå i dialog med idrettsaktørene på Myrdal for å sikre gode løsninger for parkeringsproblematikken i området
7. Bystyret ber byrådet gå i dialog med idrettsaktørene som benytter seg av Bergenshallen og kartlegge opprustningsbehovet til hallen. Videre ber bystyret byrådet sikre at Bergenshallen rustes opp til en akseptabel standard.
8. Bystyret viser til den lave halldekningen i Åsane nordre deler og ber om at byrådet innarbeider forslag til plassering og finansering av den planlagte flerbrukshallen på Mjølkeråen skole i skolebruksplanen før denne sendes til behandling i Bystyret i 2021.
9. Bystyret ber byrådet gjennomføre tomtesk etter aktuelle lokaliseringer av permanente pumtrack-baner i alle bydeler. Det avsettes tomt og tilskudd til etablering med 1 mill. årlig i fire år med mål om at det i løpet av økonomiplanperioden sikres etablering av 8 permanente baner – en per bydel.
10. Bystyret ber byrådet fremlegge en egen sak om utbygging av nærmiljøanlegg i Bergen
11. Bystyret ber byrådet etablere en kunstgressbane på den gamle grusbanen på Alvøen skole

UFHO

Hjelp når du trenger det

De som ønsker det, skal kunne bo i egen bolig så lenge som mulig for å ivareta sin frihet, verdighet og selvstendighet. For å få et bærekraftig og mangfoldig alternativ til den kommunale tjenesten, er det et mål for Høyre at flere skal kunne velge private, men kommunalt finansierte, omsorgstilbydere. Høyre er bekymret for at byrådet har fornyet «brukervalgordningen» på en slik måte at det ikke tjener hverken brukere eller tilbydere av tjenestene.

Det viktigste i kommunens omsorgstjeneste, er møtet mellom innbygger og den som gir hjelp og omsorg. Helse, alder eller livsfase skal ikke stå i veien for at Bergen skal være en god by å bo i. Når man trenger kommunens hjelp, skal den være lett tilgjengelig og av høy kvalitet. For å redusere sykkelighet må det legges større vekt på forebyggende helsearbeid i alle aldersgrupper.

Koronapandemien har ført til flere krevende utfordringer, spesielt for barn, unge og eldre. Skoler og fritidstilbud er blitt nedstengt eller redusert, og både unge og eldre har fått redusert aktivitet og sosial kontakt. Sårbare grupper blir enda mer utsatt for økt ensomhet og psykisk uhelse. Høyre vil i årets budsjett derfor styrke rette spesiell oppmerksomhet på forebyggende tiltak.

Forebyggende helsearbeid, tiltak for å forbedre psykisk helse
Barselomsorgen vil endres i årene som kommer, og det er vurdert at kvinner som føder er eldre enn tidligere og har større medisinsk behov enn dagens kvinner. Derfor bør jordmødrene ha egen leder som kan styre fagutvikling og lede organiseringen av tjenesten deres. Høyre mener denne stillingen kan tas gjennom omorganisering.

Høyre vil styrke kapasiteten ved Ungdomshelsestasjonen i Sentrum og legge til rette for en helsestasjon med mannlige helsesykepleier, lege og psykolog. Høyre er kjent med at Engen 1 er solgt, og mener at når Barnas Kulturhus flytter til Strømgaten 1, bør det tilrettelegges for en ungdomshelsestasjon i deres nåværende lokaler i Kalmargaten 6.

Lykken ved å bli forelder er en av livets største gleder, men ingen av oss er velsignet med en bruksanvisning for egne barn. Veiledning og støtte i alle faser gjennom oppveksten kan med fordel være et gode som flere foreldre får tilbud om når de trenger det. Barnevernet er ikke denne støtten, men mottar dessverre mange tidligere rop om hjelp. Dette handler ofte ikke om omsorgssvikt, men behov for veiledning gjerne omkring grensesetting, kommunikasjon med og til egne barn, samt hvordan barn best møtes av trygge voksne. Familehjelpen må derfor sikres nok ressurser og kapasitet til å kunne være et lavterskeltilbud for alle foreldre som trenger veiledning og bistand i møte med egne barn. Informasjonsarbeidet rundt hvor vanskelig det er å være gode foreldre må også bidra til at tabuene avkles og til å fjerne frykt og skam hos foreldre som føler de ikke er gode nok foreldre for egne barn. Med tidlig veiledning og lav terskel for å få denne bistanden vil også presset på barnevernstjenesten reduseres, og tjenesten vil i større grad kunne fange opp og følge opp alvorlig omsorgssvikt som er denne tjenestens oppgave.

Bergen har 35 000 studenter og er dermed en av Norges største byer for utdanning. Bergen kommune samarbeider med universitetet om psykologisk helsetjenester. Sammen (Studentsamskipnaden i Bergen, tidligere SiB) har hatt som mål at ventetiden for studentpsykolog skal være på 2 uker. Ventetiden er nå på halvannen måned.

Psykisk uhelse, angst, trusler og vold er mange av innbyggernes hverdag. Korona pandemien har forverret livssituasjonen for mange. Høyre vil derfor styrke støtten til ulike aktører som gir hjelp og veiledning innen psykisk helsevern.

Mange elever i ungdomsskolen forteller at de opplever en hverdag preget av stress, tidsklemme, prestasjonskrav og dårlig samvittighet når de slapper av. Høyre ønsker å forebygge psykisk uhelse blant unge, og vil styrke tilgangen på skolepsykolog på ungdomsskolen.

Ung sommerjobb

Ung sommerjobb har i et tiår vært et populært og viktig tilbud for ungdommer. Ikke bare har tiltaket vært til stor nytte og glede for beboerne på sykehjem, men flere unge har også fått en fot innenfor arbeidslivet og helsetjenestene. Det er ubegripelig at byrådet ikke viderefører for 2021, spesielt sett i relasjon til pandemien. Nå er det absolutt viktig å gi ungdommer arbeid og eldre aktivitet.

50 ungdommer kan være til hjelp, nytte og hygge for byens sykehjemsbeboere. Flere av dem velger senere å få helge/feriejobber på sykehjemmene, og noen har valgt helsefagutdanning. Demografiutfordringene tilsier at hver tredje som tar utdanning fremover må utdannes innen helse; dette tiltaket kan gi grunnlag også for det og Høyre prioriterer derfor Ung sommerjobb i vårt alternative budsjettforslag.

Livskvalitet og meningsfull aktivitet for utviklingshemmede og innbyggere med funksjonsnedsettelse

Høyre har støttet utbygging av flere boliger for personer med utviklingshemming, og forventer at det settes i verk tiltak for å få flere boliger klar i 2021.

Høyre ønsker også at kommunen utarbeider en modell som bedre gir mulighet til å kunne investere i en egen eid bolig (her viser vi til Stavangermodellen).

Personer med ulike funksjonshemminger og dem som av en eller annen grunn har hull i CV-en, faller dessverre ofte ut av arbeidslivet. Bergen kommune bør være mer aktive i arbeidet med å inkludere og sikre arbeidsplasser til dem. Høyre ønsker å forsterke den eksisterende trainee-ordningen for funksjonshemmede, sikre inkludering av 5 prosent i arbeidslivet for dem som har hull i CV-en og få inn flere deltakere i utviklingshemmede programmet *Helt med*.

Trygg, meningsfull alderdom

De aller fleste ønsker å bo hjemme så lenge som mulig, selv når egen helse tilsier at vi trenger mer hjelp og pleie. Forskjellige mennesker har forskjellige behov, derfor mener Høyre at kommunen må åpne for varierte tjenester og tilbud som den enkelte kan velge fritt mellom og som det offentlige betaler for, uavhengig om tilbudet er privat, ideelt eller kommunalt

Høyre er opptatt av å ivareta den enkeltes frihet, verdighet og selvstendighet. Kommunen må sikre byens eldre nødvendige hjemmehjelp eller sykehjemsplass, og som må sørge for nødvendig kvalitet i disse tjenestene. For å få et bærekraftig og mangfoldig alternativ til den kommunale tjenesten, er det et mål for Høyre at flere skal kunne velge blant private omsorgstilbydere.

Høyre er bekymret for at byrådet nå planlegger å ha alle helsetjenester i egen regi, det forvitrer mangfoldet og fratrukket muligheten til å vurdere ulike kvalitetstilbud. Valgfriheten er en menneskerett, også for eldre. Bergen kommune bør i større grad benytte seg av sosiale entreprenører og frivillige i arbeidet for å aktivisere eldre.

Det viktigste i kommunens omsorgstjeneste er møtet mellom innbygger og den som gir omsorg.

Styrkingen av helse og omsorgssektoren må skje der hvor tjenestene skapes, ikke gjennom vekst i administrasjon.

Felleskap er viktig. Byrådet har allerede redusert aktiviteter og bespisning i fellesrom. Det kan føre til økt ensomhet og redusert livskvalitet. Det er da er det urimelig å redusere tilbudet i 2021 med enda 1 million. Det betyr flere som må spise sine måltider i ensomhet, redusert fellesaktiviteter og sannsynligvis blir det et større press på hjemmesykepleien med flere vedtak.

Høyre vil sikre at de eldre får et forbedret mattilbud enten de bor hjemme eller på sykehjem. Kvalitets- og næringsrik mat er en selvfølge, og innbyggernes mulighet til å velge blant alternativ må innføres. I dag leveres all middagsmat av én leverandør, det må gis større valgfrihet og sikres bedre kvalitet på maten. Høyre vil legge til rette for flere tilbydere av varm mat. Vi kan ikke akseptere at kjøkken produksjonen på Kolstihagen og Lyngbøtunet avvikles; det burde vært gjort i stand til å produsere flere måltider for videre leveranser.

Høyre er opptatt av at kommunen fortsatt legger til rette for utbygging av flere sykehjemsplasser. Trygghet for våre eldre handler også om nærhet til sine venner, familie og tidligere bosted. Høyre ønsker derfor at flere får tilbud om sykehjemsplass i egen bydel slik at eksisterende nettverk kan opprettholdes og på den måten forebygge ensomheten som ofte blir en konsekvens når den eldre må flyttes på sykehjem. Det betyr flere mindre enheter i bydelene, gjerne integrert i nærmiljøer med utsikt og tilknytning til barnehager og skoler. Denne koblingen gir gjerne en økt opplevelse av tilhørighet til egen bydel og hjemsted, men også til samfunnet de eldre fortsatt er en del av.

Ca. 80 prosent av dem som har sitt siste bosted på et sykehjem, er demente. Dette krever en systematisk tilnærming som sikrer at livskvalitet ivaretas og kompetanse til å møte våre eldre blir hensyntatt ved utformingen av særskilte tilbud for denne gruppen. Høyre ønsker derfor å legge til rette for en «Demenslandsby» i Bergen som en del av tilbudet til byens eldre. Landsbyen bør fungere som kompetansesenter for øvrige sykehjem i Bergen og bidra til rådgivning og veiledning av ansatte slik at tilbud kan deles og utvikles også utenfor selve demenslandsbyen.

Mangfold skapes kun gjennom at flere får anledning til å utvikle tilbudet vi gir våre eldre, men kommunen må alltid sikre at kostnaden dekkes av den samme offentlige finanseringen. Den enkeltes økonomi skal ikke avgjøre, det er det den eldre eller dens pårørende som skal. Høyre vil åpne for at flere private aktører kan drive sykehjem, både ideelle og kommersielle. Standarden settes av kommunen, men valgene tas av den enkelte. Innovasjon og mangfold i tilbudet som de eldre får ivaretas best ved at flere får anledning til å tilby god pleie og omsorg. På denne måten vil vi kunne bidra til lavere sykefravær, opprettholde et godt arbeidsmiljø og sørge for at tjenesten setter brukeren og ikke kommunen i sentrum.

Høyre ønsker en mer verdig og rettferdig behandling av rusavhengige

Rusomsorg begynner med forebygging og holdningsskapende arbeid. Forebyggende arbeid forutsetter samarbeid mellom hjem, skole, barnevern, politi, idrett og kulturliv.

Rusforebyggende arbeid blant ungdom er spesielt viktig fordi vi vet at tidlig bruk av rusmidler kan gjøre at mange får problemer senere i livet.

Sentrumsarbeidet er samarbeidet mellom kommunen, politiet, Haukeland universitetssykehus og ideelle organisasjoner, og dette er avgjørende for å løse opp de åpne rusmiljøene i sentrum. Arbeidet bidrar til å forhindre nyrekruttering, hjelper flere i miljøet og gjør byen tryggere for alle.

MO sentrene er et viktig tiltak for de rusavhengige. Sentrene tilbyr sosialt fellesskap, aktiviteter og helsetjenester. Da er det meget ubegripelig, at byrådet nå vil redusere åpningstidene, og redusere et godt tilbud, og det nå i en krevende tid med Korona pandemi. Høyre reverserer dette kuttet.

Høyre vil ha en mer verdig rusomsorg og bekjempe avhengighet. Høyres mål er at ingen skal dø av overdose. Høyre vil føre en kunnskapsbasert ruspolitikk, med begrensning av skadevirkninger og skadereduksjon som avgjørende mål, og prioritere det som har størst effekt. Alkohol og narkotika helsemessige skadevirkninger for den enkelte, og vi må søke å redusere skadevirkningene. Et fortsatt forbud mot bruk og besittelse av narkotika er et viktig

normdannende tiltak som ikke er til hinder for en tilnærming med mer vekt på skadereduksjon.

VERBALFORSLAG:

1. Bystyret ber byrådet utrede en modell for at flere personer med utviklingshemming kan eie sin egen bolig
2. Bystyret ber byrådet intensivere arbeidet med å gi flere personer med funksjonshemming muligheter til arbeid i Bergen kommune, gjennom en forsterket Trainee ordning
3. Bystyret ber byrådet sikre at mennesker som av en eller annen grunn, har hull i sin CV, blir inkludert som arbeidstakere i Bergen Kommune. Målet må være 5 %
4. Bystyret ber byrådet arbeide for at flere innbyggere med psykisk funksjonsnedsettelse rekrutteres rekrutteres inn i programmet "helt med"
5. Bystyret ber byrådet sikre at varm mat tilbudet til eldre er ernæringsrik og av bedre kvalitet enn dagens. Bystyret ber om at byrådet vurderer flere leverandører, gjerne fra egne kjøkken, som Fyllingsdalen, Kolstihagen og Lyngbøtunet.
6. Bystyret ber byrådet opprettholde driftstilskudd til miljøarbeidere i de ulike omsorgsboliger. Tilretteleggingen av felles måltider og sosialt samvær gjør det lettere å kunne bo lengre i egen leilighet og forebygger ensomhet og ernæringstap.
7. Bystyret ber byrådet sikre tilstrekkelig transporttjenester slik at eldre kan komme på aktivitets- og dagsentre.
8. Bystyret ber byrådet om å starte prosjektering av demenslandsby i løpet av 2021. Det bør etterstribes at lokasjonen bør være et sted hvor allmenheten ferdes og som kan bruke landsbyen og dens aktiviteter.
9. Bystyret ber byrådet opprettholde åpningstider og tilbud ved MO sentrene Nesttun og Gyldenpris
10. Bystyret ber byrådet sikre at ungdommer fra 15 år får muligheter til Ung sommerjobb, både på sykehjem og i barnehager i deres sommerferier
11. Bystyret ber byrådet legge tilrette for en jordmorfaglig leder, for å styre kompetanseutvikling og koordinering av tjenestene.
12. Bystyret ber byrådet legge frem en strategi om hvordan *barnevernstjenesten* og *Barne- og familiehjelpen* i større grad kan avlaste og forebygge, samt bidra til at flere foreldre får veiledning om trygg oppdragelse av egne barn.
13. Bystyret ber byrådet umiddelbart etablere en tilbakekjøpsordning for fastleger som vil etablere seg i Bergen.

UFGN

Styrket ut av krisen

2020 ble ikke som vi hadde forestilt oss. Koronakrisen som har rammet en hel verden, har også truffet oss hardt med konsekvenser ingen kunne forutse. Og selv om vi ser en lysning med en kommende vaksine, er det fremdeles usikre og uforutsigbare tider.

Når vi nå skal vi se fremover og legge planer og budsjetter for 2021, har vi fremdeles en pandemi hengende over oss, og dessverre tror vi at selv med en vaksine, kan 2021 for veldig mange komme til å likne mye på året vi snart legger bak oss. Sviktende inntekter, tyngende faste kostnader, permitteringer og oppsigelser, er noe mange bedrifter fortsatt står i fare for å oppleve i året som kommer.

Samtidig har denne krisen vist oss at næringslivet vårt og kulturaktørene våre er omstillingsdyktige og kreative og har en vilje til å overleve som er imponerende. På rekordtid er nye digitale og effektive løsninger tatt i bruk. Serveringsbransjen, treningsentre, frisører og andre i tjenesteytende næringer har raskt etablert nye rutiner for levering av trygge tjenester. I alle næringer og også blant kulturaktørene, er nye løsninger tatt i bruk for å holde hjulene i gang så langt det har latt seg gjøre. Kanskje kommer det derfor også noe positivt ut av denne pandemien. Nye løsninger som vi kan ta med oss videre når vi er tilbake til normalen.

For å sikre at flest mulig av byens nærings- og kulturaktører kommer trygt gjennom denne krisen, ønsker Høyre å videreføre krisetiltak fra 2020 inn i første halvår i 2021. Samtidig setter vi ingen ambisjoner på hold. Vi ønsker å legge grunnlaget for en tid etter pandemien. En tid hvor gründere ser nye muligheter og etableringsiveren våkner, en tid hvor nye kunstnerne igjen er klar til å stå på egne ben på en av byens mange scener.

Krisetiden vi står i nå, skal vi komme oss gjennom, og vi skal ikke miste fokus på at i Bergen skal vi skape mer og inkludere flere.

Flere trygge arbeidsplasser

Næringslivet i Bergen består av sterke klynger innen olje og gass, maritim virksomhet, havbruk, kultur, media og finans – for ikke å glemme reiseliv. Innen flere av disse fagmiljøene er vi verdensledende.

Koronapandemien har rammet hele næringslivet, men noen er hardere rammet enn andre. Spesielt reiselivsnæringen har det vanskelig. Mange arbeidsplasser er gått tapt, og mange ansatte er permitterte og føler utrygghet for arbeidsplassene sine. Flere har måtte se livsverket sitt gå tapt.

Koronapandemien har også slått svært negativt ut for handelen i Bergen sentrum. Det har vært en negativ trend de siste årene, og korona har ikke hjulpet på for å snu denne. Det er viktig at kommunen er en aktiv støttespiller og kommer med treffende tiltak som kan snu denne negative utviklingen. Vi trenger et levende og mangfoldig sentrum – både for oss som allerede bor i Bergen, men også for å tiltrekke oss kompetanse utenifra. Her må kommunen spille på lag. Videreføring av tiltak som gratis gategrunneie, utvidet salgsarealer for butikker i sentrum, gratis parkering, utvidet skjenkeareal utendørs, kan være med å bidra til dette. Høyre vil at Bergen Sentrum AS skal få overta forvaltning og drift av sentrale byrom fordi det vil fremme aktivitet og næringsdrift i sentrum. Utredningen av Barnas kulturhus i Strømgaten 1 vil også være en del av strategien for å sikre et aktivt og attraktivt sentrum.

Høyre ønsker en levende by. For å klare å stå gjennom denne krevende tiden og å klare omstillingen til en ny hverdag, må samfunnet bidra mer.

Statlige støtteordninger er kommet på plass, blitt videreutviklet og videreført. Tiltak fra den lokale krisepakken 2020 må også videreføres for deler av 2021. Høyres setter derfor av kr 10 000 000 til en lokal koronapakke for næringslivet vårt. Ordningen er søknadsbasert og innrettes for å sikre omstilling, aktivitet og arbeidsplasser i lokalt næringsliv. Ordningen må avstemmes mot de til enhver tid gjeldende nasjonale støtteordningene for korona innenfor feltet og supplere disse.

Grunnlaget for et sterkt næringsliv og flere jobber, henger tett sammen med en rekke andre budsjettområder. Derfor vil Høyre føre en arealpolitikk der næringslivet gis rom for å vokse, en skatte- og avgiftspolitik som ikke holder tilbake, men tvert imot løfter bedriftene opp og frem. For at Bergen skal være den attraktive næringslivsbyen vi ønsker den skal være, trenger vi i tillegg til en god næringspolitikk også riktig politikk for byutvikling og boligbygging, helse, barnehager, skole, idrett og ikke minst kultur

Kultur

Nordens mest nyskapende kulturby trenger et skikkelig bergensk kulturløft, og derfor løfter Høyre frem noen overordnede strukturelle grep for byens kulturliv som vil skape mer rom for at det kan skapes enda mer nyskapende kunst og kultur.

Under koronapandemien må våre ambisjoner fortsatt være høye på vegne av vårt lokale kunst- og kulturliv. På tross av en gradvis normalisering, vil 2021 fortsatt by på negative koronaeffekter i form av manglende inntekter, publikumsbegrensninger og kostnader uten tilhørende inntekter for flere aktører. Derfor videreføres koronatilskudd til kulturlivet på kr 10 000 000 for at overgangen til en mer normal hverdag igjen ikke blir for tung for kulturlivet i Nordens mest spennende kulturby.

Korona vil fortsatt prege besøkstallene til flere av byens mest besøkte kulturinstitusjoner, og dette gir et ekstra press på økonomien. Gjennom økt driftstilskudd til Bergen Bymuseum tar vi vare på de kulturskattene vi har, samtidig som vi vedlikeholder det historiske Bergen med den rike kulturarven som finnes her på en måte som sikrer denne for fremtidige generasjoner.

Når KODE også i 2021 vil være avhengig av husleiefritak for deler av året, vil kommunen være den viktigste bidragsyteren til at museets drift også overlever koronaeffektene. Samtidig utvikler vi samlingene ved at innkjøpsordningen for KODE styrkes til totalt 10 millioner kroner gjennom hele økonomiplanperioden. Den kraftige økningen i innkjøpsbudsjettet må sees som et koronatiltak hvor vi kan sikre at innkjøp av kunst, spesielt bergensbaserte kunstnere, bidrar til sysselsetting og omsetning hos utøvende kunstnere som opplever at markedet for utstillinger og innkjøp er tyngre når samfunnet stenges ned. På denne måten styrker vi også KODE som vokter av vår egen samtid gjennom at museet kan fortsette å kjøpe inn spennende verker som speiler vår tids kunstneriske uttrykk for nåtidens og fremtidens publikum.

Fremtidens kulturarenaer vil kunne gi rom for mer kunstuttrykk, mer nyskapende samarbeid og impulser, og derfor legger Høyre opp til mer fysisk rom for kulturbyen Bergen. Koronapandemien vil gå over og selv om det her og nå krever mye fokus fra hele samfunnet, må det ikke bety at vi glemmer at det kommer en tid etter dette. Gjennom full fremdrift på utviklingen av Kjødetomten gjennom kjøp av eiendom og investeringsmidler til istandsettelse, kan et eksisterende kunstnermiljø med store næringseffekter videreutvikles. Med prosjekteringsmidler til Grieg Kvartalet kan Grieghallen utvides til å huse flere og mer variert kulturuttrykk.

Men også bruken av våre kulturarenaer skal gjøres mer tilgjengelig for alle aktører i byen vår gjennom en opptrapping og utvidelse av husleierefusjonsordningen for amatørkultur som per i dag kun gjelder Grieghallen. På denne måten inviterer vi alle bergensere inn på våre nye og

eksisterende kulturarenaer uten at økonomi og nivå skal være hindringer for å oppleve scenedrømmen det er å utøve sitt kulturelle arbeid på en profesjonell scene.

Studentkulturen skaper rom og arena for både talentutvikling og lidenskapelig interesse for kunst og kultur. For mange er det nettopp dette møtet med kultur og kunst som gir varig effekt ved at man senere i livet står på en større scene som skuespiller eller artist. Bindeleddet som studentkulturen utgjør i kulturbyen Bergen, må anerkjennes som en del av kulturbyen Bergen, og eksemplene på den varige effekten studentkulturen har hatt også på det etablerte kulturlivet i byen vår er mange; Eggstockfestivalen, Kvarteret som scene, etc. Derfor foreslår Høyre at det etableres en egen tilskuddsordning for studentene som en ny søkbar ordning, og hvor koblingspunkt mot eksisterende kulturaktører og samarbeid med disse vektlegges særskilt ved prosjekttildeling.

Kulturformidling til våre yngre kulturpublikummere løftes gjennom at vi fyller på midlene avsatt til den Kulturelle skolesekken for første gang på lenge, og da målrettet mot ungdomstrinnet i bergensskolen. På denne måten bidrar kommunen til handlingsrom og økonomi for utøvende kunstnere som opplever koronapandemien som ekstra belastende på egen økonomisk livssituasjon. Midlene skal også bidra til å utvikle publikummet for fremtidens oppsetninger og utstillinger, samtidig som det bidrar til refleksjoner rundt sentrale deler av skolens læringsmål tilknyttet en tid i livet hvor spørsmål rundt identitet og tilhørighet står sentralt i veldig manges liv.

VERBALFORSLAG:

1. Bystyret viser til Raftostiftelsen sitt behov for oppgraderte arealer og ber byrådet vurdere det kan etableres midlertidige løsninger om samordning av undervisningsvirksomhet for Raftohuset inn i Veiten sammen med Gestapomuseet
2. Bystyret ber om at byrådet etablerer en incentivordning for studenter som melder flytting til Bergen og at denne ordningen utformes i samråd med Velferdstinget, og med henblikk på endelig lansering til studiestart 2021. Kostnader innarbeides i tertial 1 og fremlegges for bystyret.
3. Bystyret ber byrådet oppdatere retningslinjer for alle tilskudd under del 2 - søkbare ordninger slik at det stilles krav om klimatiltak/klimaregnskap knyttet til egen virksomhet/ eget prosjekt som del av vurderingsgrunnlaget ved søknader om støtte.
4. Bystyret ber byrådet fremlegge en sak for bystyret hvor Bergen Sentrum AS overtar utleie av sentrale byrom fra bymiljøetaten med tilhørende inntekter og vedlikeholdsansvar. Kriterier og forutsetninger for en slik nyorganisering er ment å fremme mer aktivitet i sentrum, samt sikre at aktiviteten bedre fremmer økt handel og næringsaktivitet i Bergen sentrum.
5. Bystyret viderefører midler til lokal krisepakke for investeringer og avsetter 50 mill. kroner til et eget investeringsprogram lik det fra Krisepakkeforliket april 2020. Liste over prosjektene rapporteres til Bystyret ved 1. tertialrapport 2021.
6. Bystyret viser til ordningen med Inn på tunet-sertifisering og ber byrådet sikre at det stilles krav om at kommunale enheter kjøper tjenester hos gårdbrukere som er sertifisert i ordningen ved alle relevante innkjøp.

7. Bystyret ber byrådet legge frem en sak som sikrer tilstrekkelig kapasitet i dagvirksomheten ved stordyrveterinærordningen samt fremviser en tilstrekkelig finansiering fra kommunene i tjenesteområdet; Øygarden, Osterøy og Bjørnafjorden.
8. Bystyret viser til det pågående arbeidet med gjenreisning av Ekserserhuset i Baneveien, og ber om at byrådet involverer Amatørkulturrådet i planlegging med siktemål om å etablere «Amatørkulturens hus» i et gjenreist og modernisert kulturbygg.
9. Bystyret viser til at koronapandemien vil ha store konsekvenser for kulturlivet også i 2021 og vil særlig fremheve at husleiereduksjon og -refusjon må være et aktivt virkemiddel for kunstinstitusjoner som KODE, Grieghallen, m.fl. Bystyret ber byrådet videreføre den søkbare ordning for husleie som ble etablert som følge av krisepakkeforliket i bystyret 2020 ut første halvår 2021. Ordningen må avpasses mot statlige ordninger for dekning av tilsvarende kostnader, og skal være til supplement til nasjonale ordninger. Bystyret ber byrådet rapportere i tertialrapport 1 på bruk av ordningen.
10. Bystyret viser til kommunalt råd for mennesker med funksjonsnedsettelse og ber byrådet sikre tidligfaseinvolvering av disse for utformingen av kommunale bygg som skal huse tilbud som skal være universelt tilgjengelig for alle innbyggere og besøkende. Byrådet bes samhandle med rådet for å sikre rutiner for involvering i prosjekteringsfasen, samt at det utarbeides veileder for utforming av kommunale bygg som sikrer universell utforming.
11. Bystyret ber byrådet gå i dialog med aktørene bak initiativet om et World Triathlon-arrangement i Bergen om planlegging og gjennomføring av et slikt byomfattende arrangementet i 2022. Bystyret må få seg forelagt en sak som inneholder fremdriftsplan, nødvendig finansiering og behov for tilskudd fra kommunen i egen sak innen sommeren 2021.
12. Bedre eiendomsforvaltning vil frigjøre ressurser til velferd, areal til byutvikling og gi kommunens ansatte bedre arbeidsvilkår: For å styrke drift og forvaltning av kommunens eiendomsmasse, bes byrådet utrede opprettelsen av et eget eiendomsforetak. Dette er tidligere gjort i staten. Det nye selskapet, «Kommunebygg», skal eie og drive kommunens eiendommer i tråd med vanlige forretningsmessige prinsipper. Byrådet bes utrede hvorvidt hele eller deler av eiendomsmassen bør overføres til det nye foretaket. Byrådet bes utrede om foretaket bør være heleid av bykassen eller om det bør åpnes for andre medeiere, som f.eks. Bergen kommunes pensjonskasse. Utredningen skal kvalitetssikres eksternt.
13. Bystyret ber byrådet fremme en sak om et mer kundetilpasset feiervesen. Tjenesten omorganiseres slik at utføring av feiing kan gjennomføres av prekvalifiserte markedsaktører.
14. Bystyret øremerker midler til prosjektering av Griegkvartalet med 2,5 mill. kroner årlig i økonomiplanperioden. Midlene tas fra løpende ramme avsatt til gjennomføring av *Kulturinvesteringer*.
15. Bystyret ber byrådet sikre Kjødetomten gjennom budsjettavsetningen «Avsetning til strategisk eiendomskjøp» og leie ut tomten «as is» til stiftelsen USF Verftet for kr. 1 i årlig leiesum. Stiftelsen påtar seg med dette vedlikeholdsansvaret og skal sikre at

- arealet benyttes til kulturformål. Bystyret øremerker tilskudd til sikring og istandsettelse av Kjødetomten med 5 mill. kroner årlig i økonomiplanperioden. Midlene tas fra løpende ramme avsatt til gjennomføring av *Kulturinvesteringer*.
16. Bystyret ber Byrådet rullere «Strategi for sjøtransporten 2015-2019» for å løfte Havbyen Bergen med det maritime miljøet som byen er i besittelse av.
 17. Bystyret ber byrådet gå i dialog med Statsbygg om et makeskifte av eksisterende tomt på Nordnes og ny tomt på Dokken for relokalisering av Akvariet i Bergen. Eksisterende tomt på Nordnes skal reguleres til park og offentlig område med vekt på kulturaktiviteter. Katten bør vurderes til kunstnerbolig eller barnehage.
 18. Bystyret ber byrådet legge frem sak om etablering av Brannmuseum i den gamle hovedbrannstasjonen, herunder fremforhandlet avtale med Bymuseet i Bergen, sak om konsept for og finansiering av brannmuseet.
 19. Bystyret ber byrådet om å stille krav til alle kommunale virksomheter om å tilby språkpraksisplasser til høyt utdannede flyktninger
 20. Bystyret ber byrådet legge frem en sak som gjennomgår konsekvensene – både de økonomiske og praktiske – av lavere befolkningsvekst i Bergen, herunder de langsiktige økonomiske konsekvensene knyttet til investeringskostnader, skatteinnang og velferdsytelser. Saken bes legges frem innen utgangen av 2021.
 21. Bystyret ber byrådet prosjektere det fremtidige kulturhuset i Fyllingsdalen som et OPS-prosjekt.
 22. Bystyret ber byrådet om en helhetlig gjennomgang av viltforvaltningen, med mål om en bærekraftig forvaltning der ansvaret flyttes til landbruksetaten.

UMBY

Grønn by

Høyre mener at tiltak for å redusere Bergens klimautslipp skal være prioritert i kommunes budsjetter og i det daglige arbeidet. Derfor må byens arbeid for å nå ambisjonene i Parisavtalen intensiveres de neste årene. Summen av alle små og store tiltak monner. Bergen Høyre vil gjøre det attraktivt og enkelt å gjøre gode miljøvalg i hverdagen. Samtidig må vi også gjøre det rimeligere å bo i byen vår, gjennom redusert eiendomsskatt, flere familieboliger og tjenester tilpasset ditt behov. Familier som ønsker kort vei til jobb, skole og barnehage, vil da kunne få denne muligheten i en grønn by vi har råd til å bo i.

Klimaendringer er vår tids største utfordring, hvis vi skal nå Parisavtalen og 1,5 gradersmålet må alle bidra, inkludert Bergen kommune. Vi må ta vårt ansvar og kutte utslippene og sørge for et grønt skifte. Høyre mener byrådet setter av for lite midler til oppfølging av Grønn strategi og øker derfor satsingen med to millioner hvert år, i tillegg til andre konkrete klimatiltak. Kommunen skal tilrettelegge for grønn vekst, og være en pådriver for at næringslivet kan omstille seg. Høyre vil derfor fastholde tidligere vedtak om at hele den kommunale bilparken skal være elektrifisert. Kommunen skal gjennomgå egen drift og hele tiden jobbe for å bli mer miljøvennlig.

Mens byrådet velger å ansette flere klimabyråkrater, vil Høyre heller bruke pengene på klimatiltak. Dersom Bergen skal bidra til at Norge og verden når klimamålene, er det helt avgjørende at dette settes inn klimatiltak som faktisk har effekt. Høyre mener det er uheldig

at byrådet ser ut til å mene at klimaarbeidet blir bedre av at det opprettes en egen klimaetat, og mener at Bergen kommune kunne ha ivaretatt dette viktige arbeidet gjennom egen seksjon i byrådsavdelingen.

Mobilitet

Bergen skal være en by for alle, da må vi fortsette å bygge ut kollektiv, legge til rette for syklist og fortsette elbilsatsningen. Dersom vi som samfunn skal klare å nå det grønne skiftet må kommunen gjøre det enkelt for folk å velge klimavennlige løsninger. Høyre er derfor skuffet over at byrådet ikke lenger vil gi tilskudd til ladeløsninger i borettslag og sameier. Høyre vil videreføre ordningen med 2,5 millioner hvert år de neste fire årene. I tillegg vil Høyre bygge mer sykkelvei og legge bedre til rette for sykkelparkering og lading i vårt forslag til investeringsbudsjett.

Trygge

skoleveier

At flere går eller sykler til skolen er viktig for både klima, miljø og for folkehelsen. Høyre vil sikre at barn og unge i Bergen har en trygg skolevei. Høyre setter derfor av ytterligere 10 millioner til dette arbeidet årlig, og 40 millioner investeres i perioden 2021-2024. Midlene skal gå til økt innsats for hjertesoner rundt grunnskolene i Bergen.

Grønt skatteskitte

De sterkeste virkemidlene for et grønnere samfunn er å bruke økonomiske incentiver. Høyre vil at det innen sommeren 2021 skal utarbeides en handlingsplan for et grønt skatteskitte i Bergen. Målet er å vri investeringene og redusere klimagassutslippene uten at bedriftenes konkurransevne svekkes eller at det går på bekostning av innbyggernes økonomi. Det samlede skattenivået skal ikke heves, men det skal lønne seg å velge miljøvennlig.

Renere

by

og

grønne

bydeler

Plast er i ferd med å bli en av våre største miljøproblemer. Ifølge tall fra Havforskningsinstituttet er det rundt 200 kilo med plast og annet søppel pr. kvadratkilometer langs norskekysten. Som Norges marine hovedstad har Bergen et ekstra ansvar å sørge for et rent hav og rene strender. Vi ønsker derfor å øke innsatsen mot marin forurensning, vi vil jobbe opp mot idretten og frivillige organisasjoner for rydding av strender og marine områder. Høyre står fast på ambisjonen om at det ikke skal brukes plastdekke på lekeplasser.

Granulater fra kunstgressbaner som renner ut i havet og er en enorm kilde til marin forurensning. Bystyret har vedtatt en handlingsplan mot dette, men den følges ikke ordentlig opp og prosjekter tar for lang tid. Høyre synes også at ambisjonene er for lave og at det kreves større handlekraft for utskiftning av granulater på fotballbaner.

Høyre har tidligere fremmet forslag om at byrådet iverksetter en granskning for å få identifisert innhold i de daglige utslipp som til enhver tid skjer på industriområdet i Stend-området. Bystyret har vedtatt at byrådet skal påse at det etableres en samordnet strategi for å kartlegge og overvåke de ulike forurensningene, men byrådet har så langt dessverre ikke kommet tilbake med konkrete tiltak. Høyre setter derfor av penger til å få gjennomført miljøgranskningen i 2021. Frem til granskningen er gjennomført og området kartlagt vil ikke Høyre støtte noen nye industrielle tiltak, heller ikke byrådets ønske om karbonfangst og lagring tilknyttet forbrenningsanlegget i Rådalen.

Bergensere fortjener god luftkvalitet, og Høyre vil fortsette å jobbe for å redusere utslipp fra biltrafikk, vedfyring og skip. På dager med fare for høy luftforurensning foreslår vi å ta i bruk SMS-varsling, slik at personer med gamle vedovner oppfordres til å unngå fyring.

Tilskudd til utskifting av vedovner har vært for lavt og dette har ført til at for få skifter ut sine forurensende vedovner, samtidig som det står ca. 35 millioner igjen på kommunes fond til formålet. Høyre ønsker derfor å doble tilskuddet man mottar til 10 000 kroner.

VERBALFORSLAG:

1. Bergen kommune skal gjennomføre et grønt skatteskifte.

Byrådet bes utrede:

- Hvordan kommunale skatter, avgifter, gebyrer og egenbetalinger bør innrettes for å motvirke forurensning, øke luftkvaliteten og redusere klimagassutslipp.
- Hvordan Bergen havn og andre kommunalt eide foretak bør endre sine priser i et grønt skatteskifte.
- Hvordan bygg som holder høy miljøstandard kan gis helt eller delvis fritak fra eiendomsskatt.
- Hvorvidt el-varebiler kan passere bomringen i Bergen gratis

Et grønt skatteskifte skal ikke føre til et høyere skattenivå i Bergen. Byrådet bes derfor utrede hvordan øvrige skatter og avgifter kan senkes, slik at sosiale hensyn og næringslivets konkurransevne ivaretas. Bystyret ber byrådet fremme en helhetlig sak om grønt skatteskifte innen sommeren 2021. Vedtaket i denne sak innarbeides i byrådets forslag til bybudsjett for 2022.

2. Bystyret dobler maksimal refusjon i panteordningen for gamle vedovner til 10.000 kroner. Husstander med svak økonomi skal prioriteres og kan søke om å få dekket hele utskiftningskostnaden. Byrådet bes vurdere om det er mulig å ytterligere øke støtten for husstander i Bergensdalen (Bergenshus, Årstad og Indre Laksevåg) hvor byluften er dårligst.
3. Bystyret ber om at byrådet legger frem en sak for bystyret om status for utskifting av gamle vedovner i kommunale boliger og andre bygg som er eid av Bergen kommune
4. Bystyret ber byrådet oppfordre innbyggerne over SMS til ikke å fyre i gamle vedovner på dager med fare for høy luftforurensning
5. Byrådet bes trappe opp innsatsen mot forurensing fra kunstgressbaner, slik at alle baner oppfyller kravene fra Miljødirektoratet
6. Bystyret ber byrådet utrede mulighetene for reklamefinansierte bysykler i bydeler utenfor sentrum.
7. Bystyret ber om at Bergen kommune går til innkjøp av ladeskinner som plasseres i sentrum og i bydelsentrum. Ladeskinnene for de elektriske fremkomstmidlene skal settes ut i nærheten av by-sykelstativene og eksisterende sykkelstativ
8. Bystyret ber om at panteringer på flere av byens bosspann, og at disse merkes bedre slik at flere tar dem i bruk
9. Bystyret ber byrådet fremme en sak om et mer kundetilpasset feiervesen. Tjenesten omorganiseres slik at utføring av feiing kan gjennomføres av prekvalifiserte markedsaktører

10. Bystyret setter av 500 000 for en utredning knyttet til en permanent løsning på luktproblemet i Sælenvannet
11. Bystyret ber byrådet gå i dialog med Vestland fylkeskommune med sikte på å etablere prøveprosjekt med en miljøvennlig, blå bybane
12. *Bystyret ber byrådet avklare med Vestland fylkeskommune hvilke mulige effekter byveksttalen/regjeringens bompengeforlik kan få på billettprisene i Bergen, med mål om en egen, redusert sentrumstakst*
13. Bystyret ber byrådet om å gå i dialog med Vestland fylkeskommune med sikte på å etablere flere ringbusser i bydelene
14. Bystyret ber byrådet om å utrede potensialet for miljøsoner med utslippsfri varetransport
15. Bystyret ber byrådet utrede muligheten for å begrense bruken av tunge kjøretøy som leverer til Bergen sentrum
16. Bystyret ber byrådet om å fremlegge en plan for etablering av permanente toalettfasiliteter i tilknytning til Festplassen
17. Bystyret ber byrådet om å etablere en søkbar pott på kr. 2,5 millioner for grønt næringsliv, der bedrifter kan søke støtte til etablering av ladestasjon og overgang til el-bil
18. *Bystyret ber byrådet etablere et miljøteam på ulovlighetsoppfølging*
19. Bystyret ber byrådet legge frem en plan for fjerning av eksisterende plastdekker
20. Bystyret ber byrådet om at piggdekkavgiften dobles, og at merinntektene fra dette går uavkortet til styrking av returordning for piggdekk.
21. Bergen kommune skal være en foregangskommune for bruk av karbon
22. Bergen kommune skal gjennomføre en lokal klimakur-utredning
23. Bystyret vil satse på grønnere bydeler gjennom å etablere luftmålere i alle bydeler som ikke allerede har det, sikre nok innfartsparkering for sykler og biler ved innfartsårene, samt få på plass bysykler.
24. Bystyret ber byrådet jobbe for at vi har et levende sentrum, gjennom ordning med gratis parkering for personer som har handlet eller brukt byens kulturtilbud. I tillegg skal man ha gratis leie av gategrunn og ha et prosjekt for å fylle tomme butikklokaler
25. Bystyret ber byrådet jobbe opp mot byrådet for å sikre tilstrekkelig innfartsparkering i bydelene
26. Bystyret ber byrådet om å oppnå et mer kostnadseffektivt vedlikehold (også nyanlegg) av stier og veier i bydelenes naturområder ved å inngå avtaler med grunneiere, landbruksnæringen, venneforeninger og organisasjoner/idrettslag.
27. Bystyret vil trappe opp det viktige arbeidet med å sikre Hjertesoner rundt alle byens grunnskoler, med mål om at alle grunnskoler skal ha etablert Hjertesone innen 2025.

En god by å leve i

Bergen skal være en by for alle, en by som skal vokse, og en by som skal tilrettelegges for alle generasjoner. Bergen er best når studenter, eldre, småbarnsfamilier alle bor i samme nabolag og alle er med å prege byen. Ved å legge til rette for grønne bydeler, vil Høyre gjøre Bergen til en grønnere by for alle bergensere.

Ta vare på byens ulike strøk

Høyre mener fortetting må skje med kvalitet og være på lag med eksisterende bomiljø. Kommunen er ikke god nok til å sette av tilstrekkelig areal i fortettingsområdene til sosial infrastruktur som skoler, tilbud for barn og unge og sykehjem. Høyre er bekymret når flere velger å bosette seg og sin familie i omegnskommunene. Høyre mener derfor at Bergen kommune må føre en politikk som gjør det attraktivt for familiene å bosette seg her. Høyre vil derfor be byrådet om å legge frem en småhusplan som peker på hvilke områder fortetting bør skje i form av småhus fremfor blokkbebyggelse, samt at det bygges nok familievennlige boliger i Bergen i de kommende årene.

Høyre mener at god arkitektur er en forutsetning for at Bergen utvikles som en god by å bo i. Høyre mener at dette hensynet allerede er godt ivaretatt gjennom den arkitekturkompetansen som finnes i kommunens fagavdeling, byrådsavdeling og byantikvar, og at det dermed ikke er behov for en egen byarkitekt-etat. Høyre mener dagens byarkitekt-etat har uklart mandat og at den rådgivende funksjonen allerede er godt ivaretatt i ordinær saksbehandling. Sekretariatsfunksjonen for Rådet for byforming og arkitektur (RBA) skal tilbakeføres til byrådsavdelingen for klima, miljø og byutvikling.

En grønn by folk har råd til å bo i

Bergen Høyre er bekymret for byens utvikling når mange familier velger å bosette seg i omegnskommunene, i stedet for i Bergen. Høyre mener derfor at det må legges til rette for nok boliger, og en variasjon av boligtyper i Bergen. Det meldes om en urovekkende utvikling hvor færre private planinitiativ leveres til kommunen, og antall ferdigstilte boliger har gått ned mange år på rad. Utbyggere har klassifisert Bergen som en av de vanskeligste byene å bygge boliger i, og Høyre mener det Bergen trenger er bedre dialog med aktørene for å finne gode løsninger til beste for byen. Byrådet oppleves som en bremsekloss for byutviklingen i Bergen, og Høyre mener byrådet må ha bedre samarbeid med boligutviklerne.

Torg og møteplasser (sentrum)

Sentrum er en vital del av Bergen og skal være et sted for alle bergensere. Bergen skal være en gå- og sykkelby med færre biler i sentrum og et levende byliv. Høyre vil knytte Torget, Torgallmenningen og Bryggen sammen til ett område, fritt for biltrafikk. Midt i det historiske sentrum skal vi skape Bergens vakreste byrom. Biler okkuperer det som skulle ha vært et fint sted for gående. Området fra Bryggen til Torgallmenningen er vårt historiske sentrum og fortjener å gjenoppstå som et samlingssted for alle bergensere. Ved å fjerne biltrafikken gjennom å lede trafikken i en ny bymiljøtunnel kan vi lage et sammenhengende område for gående. Det vil gi Torget og Bryggen det største løftet på over 100 år. Høyre mener bybane til Åsane skal gå i tunnel bak Bryggen. I tillegg skal traseen reguleres slik at det tillates byutvikling i Eidsvåg og langs traseen. Bergen kommune må fokusere på å få ned kostnadene ved bygging av banen, og legge opp til flere tomtebidrag fra tomteeiere som blir positivt berørt av en fremtidig bane.

VERBALFORSLAG:

1. Bystyret ber byrådet legge frem en småhusplan
2. Nybyggete og rehabiliterte lekeplasser bør ha lekeapparater med universell utforming slik at funksjonshemmede barn og voksne kan delta i leken.

3. Torgalmenningen, Torget og Bryggen skal knyttes sammen som et bilfritt, sammenhengende gangområde. Bystyret ber byrådet utarbeide nødvendige planer og fremme sak for bystyret snarest mulig.
4. Bergen kommune skal få ned kostnadene ved bygging av bybanen til Åsane, og legge opp til flere tomtebidrag fra tomteeiere som blir positivt berørt av en fremtidig bane.
5. Bystyret ber byrådet sette ned et samarbeidsutvalg mellom byrådet, byrådsavdelingen og private byutviklingsaktører med sikte på å redusere saksbehandlingstid og øke antall private planinitiativ og byggesaker.

Arealpolitikk

Derfor vil Høyre føre en arealpolitikk der næringslivet gis rom for å vokse, en skatte og avgiftspolitik som ikke holder tilbake, men løfter bedriftene opp og frem. Men vi trenger også boliger og kultur, skoler, samt krav om barnehager der man tillater større utbygginger, og alt annet som hører med for at Bergen skal bli den beste næringslivsbyen.

Raskere

saksbehandling

Høyre ønsker å sette inn en rekke tiltak for å effektivisere saksbehandlingen, slik at kommunen ikke er en bremsekloss på utviklingen. Vi vil derfor utrede om byggesaksgebyret bør splittes opp med egenandel for klagesaker. Høyre mener også at det burde ses på muligheten for et forsøk med timeregistrering hvor fakturering basert på medgått tid som alternativ til dagens gebyrsatser.

Økt veivedlikehold

Høyre mener det er behov for økt innsats på vedlikehold av kommunale veier. Det er anslått et etterslep på 350-535 millioner kroner.. Høyre mener byrådets satsning er altfor lav, og setter derfor av ytterligere 17 millioner årlig (til totalt 50 mill årlig mot byrådets 33 mill) for å ta unna etterslepet.

VERBALFORSLAG:

1. Bystyret vil ha en mest mulig rettferdig gebyrordning for byggesaker og private planer, slik at gebyret gjenspeiler faktisk ressursbruk. I budsjettdokumentene for 2016 står det:

"Høsten 2015 vil det bli gjennomført et forsøk med timeregistrering i behandling av private reguleringsplaner. Forsøket skal gi grunnlag for vurdering av mulighetene for fakturering basert på medgått tid som alternativ til dagens gebyrsatser som ikke gjenspeiler kommunens faktiske ressursinnsats på en god nok måte. Dersom forsøket gir brukbare resultat, vil en slik ordning kunne innføres gradvis fra 2017".

Bystyret ber om at resultatet av forsøket blir lagt frem for bystyret som egen sak i løpet av første halvår 2020. Dersom forsøket ikke er fullført, ber bystyret om at det gjennomføres i løpet av 2020.

2. Byrådet bes utrede om byggesaksgebyret bør splittes opp med egenandel for klagesaker.
3. Byrådet bes utrede om bruk av innleid kompetanse kan redusere kostnader og/eller tidsbruk.
4. Byrådet bes innføre ordning med brukerundersøkelser innenfor plan- og bygningsetaten.

5. Bystyret ber byrådet forbedre vintervedlikeholdet av fortauene og gangveiene i Bergen. Det må brøytes og strøs for å trygge sikkerheten for fotgjengere og gjøre det attraktivt å gå.
6. Bystyret ber byrådet legge frem sak ombruken av bygningsmassen innfor området «Rådhuskvartalet», herunder bruken av gamle rådhuskvartalet, det gamle rådhuset med tilstøtende plasser og veier, dagens rådhusbygg, Magistraten, Manufakturhuset, Det gamle fengselet, Allehelgensgate 5, samt øvre og nedre parkeringsplass ved rådhuset.

Endringer, driftsbudsjett

Tjenesteområde	Tiltak	Sum
	Reduksjon eiendomsskatt bolig og fritidseiendommer 2021	100 227 883,00 kr
	Omstillingspakke kultur Innretning for å sikre aktivitet, sysselsetting og tilgjengelighet for publikum. Bystyret ber byrådet komme tilbake med innretning og reglement for disse søkbare ordningene til bystyrets møte januar 2021. Ordringen må avstemmes mot de til enhver tid gjeldende nasjonale støtteordningene for korona innenfor feltet og supplere disse."	10 000 000,00 kr
	Omstillingspakke næring Innretning for å sikre omstilling, aktivitet og arbeidsplasser i lokalt næringsliv. Bystyret ber byrådet komme tilbake med innretning og reglement for disse søkbare ordningene til bystyrets møte januar 2021. Ordringen må avstemmes mot de til enhver tid gjeldende nasjonale støtteordningene for korona innenfor feltet og supplere disse.	10 000 000,00 kr
01B - Skole	Innføre 11.skoleår	3 500 000,00 kr
01B - Skole	Etter- og videreutdanning av lærere	4 000 000,00 kr
01B - Skole	Etablere mobbeombud	1 300 000,00 kr
01A - Barnehage	Mobilt språkteam	2 000 000,00 kr
01B - Skole	Styrke aktivitets- og undervisningstilbud i ferier	10 000 000,00 kr
01A - Barnehage	Kompetanseheving barnehager	5 000 000,00 kr
01B - Skole	Undervisningsopplegg for elever ved Espeland fangeleir og Gestapomuseet	500 000,00 kr

13 - Idrett	Øke søkbar pott om driftstilskudd til private idrettsanlegg	4 000 000,00 kr
13 - Idrett	Driftstilskudd Åsane Arena	4 000 000,00 kr
13 - Idrett	Mulighetsstudie Krohnsminde	250 000,00 kr
13 - Idrett	Helsårsdrift Nordnes Sjøbad	3 300 000,00 kr
8 - Samferdsel	Økt vedlikehold for å ta igjen etterslep på det kommunale vegnettet	17 000 000,00 kr
8 - Samferdsel	Grønt næringsliv, søkbar pott for etablering av ladesatsjoner og overgang til el-bil	2 500 000,00 kr
10D - Klima og miljø	El-bilsatsning, borettslag (ny ordning)	2 500 000,00 kr
10D - Klima og miljø	Miljøgranskning, Rådal	2 000 000,00 kr
10D - Klima og miljø	Innsats mot marin forsøpling	1 000 000,00 kr
10D - Klima og miljø	Sælevannet, bekjemping av luktproblem	500 000,00 kr
10D - Klima og miljø	Prøveprosjekt/prosjektering Blå bybane	1 200 000,00 kr
10D - Klima og miljø	Grønn strategi	2 000 000,00 kr
10D - Klima og miljø	Innkjøp og plassering av ladeskinner	50 000,00 kr
10D - Klima og miljø	Flere panteringer på byens bospann	50 000,00 kr
03A - Tjenester til eldre	Reversere avvikling av varmmatproduksjon ved sykehjemmene Kolstihagen og Lyngbøtunet	4 300 000,00 kr
03A - Tjenester til eldre	Sommerjobb på sykehjem	2 200 000,00 kr
03A - Tjenester til eldre	Reversere: "Redusere ytterligere bemanning i omsorgsboliger for eldre"	1 000 000,00 kr
03A - Tjenester til eldre	Økt aktivitetstilbud for eldre (både hjemmeboende og sykehjemsbeboere)	2 000 000,00 kr
03A - Tjenester til eldre	Økt driftstilskudd Engen Ungdomshelsestasjon	750 000,00 kr
03A - Tjenester til eldre	Prosjektering, demenslandsby	500 000,00 kr
03A - Tjenester til eldre	Reversere byrådets reduserte åpningstid ved MO-senter Gyldenpris og Nestun	5 400 000,00 kr
	Økning tilskuddsliste - del 1	13 634 000,00 kr

	Økning tilskuddsliste - del 2	-950 000,00 kr
	Program mot ungdomskriminalitet, herunder: - Tilskuddsordning til ungdomsklubber - SLT-kontakt i hver bydel (2 bydeler per kontakt) - Tilskuddspost til egenorganisert aktivitet	8 000 000,00 kr
	Bymuseet i Bergen (økt driftstilskudd for å sikre byggvedlikehold, samt verbalforslaget om Brannmuseum)	5 000 000,00 kr
12A - Kultur	Den kulturelle skolesekk (økt produksjon for ungdomstrinnet) Må sees som et sysselsettingstiltak i lys av korona også!	1 000 000,00 kr
12A - Kultur	Husleierefusjonsordningen for kulturhus (utvidet ramme og inkluderer Grieghallen, USF, Sentralbadet, Bergen Kjøtt og Cornerteateret)	1 600 000,00 kr
12A - Kultur	Det etableres en egen studentkulturpost som skal være søkbar ordning for studentkulturen.	1 000 000,00 kr
Sum driftsutgifter		232 311 883,00 kr

Investering,

øremerking

Midlene her innebærer enten øremerkinger innenfor allerede avsatte budsjettposter og avsetninger, eller omdisponeringer sammenlignet med byrådets opplegg. Det knytter seg derfor ikke ytterligere finanskostnader til feltet.

Tiltak	2021	2022	2023	2024
Prosjektering Griegkvartalet*	2 500 000,00 kr	2 500 000,00 kr	2 500 000,00 kr	2 500 000,00 kr
Istandsetting av Kjødetomten* (etter kjøp av tomt)	5 000 000,00 kr	5 000 000,00 kr	5 000 000,00 kr	5 000 000,00 kr
Fremfor kjøp av private barnehager, omdisponeres pengene til etablering av nærbarnehager og ytterligere satsning på redusert vedlikeholdsetterslep	50 000 000,00 kr	50 000 000,00 kr		
Sum øremerking	57 500 000,00 kr	57 500 000,00 kr	7 500 000,00 kr	7 500 000,00 kr

*Midlene innebærer en båndlegging av investeringsmidler under Kulturinvesteringer

Investering

Tiltak	2021	2022	2023	2024
Økt innkjøpsbudsjett for KODE (Må også sees i sammenheng med koronatiltak)	1 500 000,00 kr	1 500 000,00 kr	1 500 000,00 kr	1 500 000,00 kr
Ekstraordinært investeringspot ref. Koronakrisepakken 2020	50 000 000,00 kr			
Økt avsetning til strategiske tomtekjøp (øke potten til 200 mill i økonomiplanperioden)	50 000 000,00 kr	50 000 000,00 kr	50 000 000,00 kr	50 000 000,00 kr
Digitale læringsentre	12 000 000,00 kr			
Økt tilskudd til arbeid med hjertesoner	10 000 000,00 kr	10 000 000,00 kr	10 000 000,00 kr	10 000 000,00 kr
Fysak i bydelene	40 000 000,00 kr	40 000 000,00 kr	40 000 000,00 kr	40 000 000,00 kr
Etablering, kunstgressbane v/Alvøen skole	2 500 000,00 kr			
Solcellepanel på kommunale tak (10D - Klima og miljø)	750 000,00 kr			
Endring i investering	166 750 000,00 kr	101 500 000,00 kr	101 500 000,00 kr	101 500 000,00 kr

Tilskuddsliste del 1

Tjeneste	Mottaker	Forslag 2021	Endring fra byrådets forslag	Kommentar
Ny linje	Økt tilskudd til "Sykkelkids"	750 000,00 kr	750 000,00 kr	
Ny linje	Utvidet støtte til "Svøm Bergen"	2 000 000,00 kr	2 000 000,00 kr	
Ny linje	Tilskudd LIM	2 000 000,00 kr	2 000 000,00 kr	
Ny linje	Stiftelsen nye Fyllingsdalen teater	1 500 000,00 kr	763 000,00 kr	
12130	Aktivt Pusterom	300 000,00 kr	300 000,00 kr	
23473	Hieronimus	300 000,00 kr	300 000,00 kr	

23473	Økt tilskudd, Stiftelsen Amalie Skram	5 674 000,00 kr	1 000 000,00 kr	
23473	Fontenehuset	3 309 000,00 kr	1 000 000,00 kr	
24210	Papillon	1 466 000,00 kr	1 000 000,00 kr	
23473	ROS Senter for spiseforstyrrelser	2 409 000,00 kr	500 000,00 kr	
23473	Psykriatrilianansen	1 543 000,00 kr	500 000,00 kr	
Ny linje	Idrettscampus	500 000,00 kr	500 000,00 kr	
Ny linje	PitStop	500 000,00 kr	500 000,00 kr	
37560	Sofus Madsen skulpturmuseum	86 000,00 kr	86 000,00 kr	
37560	Stiftelsen Espeland og Gestapohuset i Veiten	1 278 000,00 kr	500 000,00 kr	Omdisponering fra Gestapomuseet, Gestapomuseet utvikling og Stiftelsen Espeland fangeleir; totalt 778000
32550	Bergen sentrum AS (953010070)	500 000,00 kr	186 000,00 kr	
32910	Søkbare tilskuddsordning for dyrevernerorganisasjoner	809 000,00 kr	183 000,00 kr	
32910	Stiftelsen dyrebeskyttelsen i Bergen (979303793)	0,00 kr	-87 000,00 kr	Henvises til økning i søkbare tilskuddsordning
32910	Dyrebeskyttelsen Norge Bergen og Hordaland (988712698)	0,00 kr	-24 000,00 kr	Henvises til økning i søkbare tilskuddsordning
32910	Bybonden i Bergen (engangsstøtte)	500 000,00 kr	500 000,00 kr	
32910	Dyrevelferdsplan - tilskudd	417 000,00 kr	417 000,00 kr	
37720	Opera Bergen (991905030) - Sommeropera	500 000,00 kr	244 000,00 kr	
38590	Sentrumsplan	516 000,00 kr	516 000,00 kr	
Sum tilskuddsliste - del 1			13 634 000,00 kr	

Tilskuddsliste - del 2 - søkbare ordninger - BKML

	Mottaker	Forslag 2021	Endring fra byrådets forslag	Kommentar
24210	Prosjektmidler mangfoldig dialog og møteplasser	0,00 kr	-150 000,00 kr	Omdisponering
37710	Klimamidler - Pool for scenografi, kostymer etc.	0,00 kr	-250 000,00 kr	Omdisponering
37760	Kulturstipend og -priser	2 427 000,00 kr	200 000,00 kr	Omdisponering
38590	Klimamidler - Grønn festivalordning	0,00 kr	-500 000,00 kr	Omdisponering
38590	Klimamidler - Miljøsertifisering	0,00 kr	-1 000 000,00 kr	Omdisponering
23473	Sammen - Studentenes psykiske helsetjeneste	1 500 000,00 kr	750 000,00 kr	
Sum tilskuddsliste - del 2		3 927 000,00 kr	-950 000,00 kr	